

Συμβούλιο
της Ευρωπαϊκής Ένωσης

Βρυξέλλες, 5 Δεκεμβρίου 2023
(OR. en)

16338/23

Διοργανικός φάκελος:
2023/0435(COD)

CONSOM 460
MI 1082
COMPET 1224
TOUR 44
TRANS 570
IA 344
CODEC 2379

ΔΙΑΒΙΒΑΣΤΙΚΟ ΣΗΜΕΙΩΜΑ

Αποστολέας:	Για τη Γενική Γραμματέα της Ευρωπαϊκής Επιτροπής, η κα Martine DEPREZ, Διευθύντρια
Ημερομηνία Παραλαβής:	30 Νοεμβρίου 2023
Αποδέκτης:	κα Thérèse BLANCHET, Γενική Γραμματέας του Συμβουλίου της Ευρωπαϊκής Ένωσης
Αριθ. εγγρ. Επιτρ.:	COM(2023) 905 final
Θέμα:	Πρόταση–ΟΔΗΓΙΑ ΤΟΥ ΕΥΡΩΠΑΪΚΟΥ ΚΟΙΝΟΒΟΥΛΙΟΥ ΚΑΙ ΤΟΥ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟΥ για την τροποποίηση της οδηγίας (ΕΕ) 2015/2302 ώστε να καταστεί αποτελεσματικότερη η προστασία των ταξιδιωτών και να απλουστευθούν και να αποσαφηνιστούν ορισμένες πτυχές της οδηγίας

Διαβιβάζεται συνημμένως στις αντιπροσωπίες το έγγραφο - COM(2023) 905 final.

συνημμ.: COM(2023) 905 final

ΕΥΡΩΠΑΪΚΗ
ΕΠΙΤΡΟΠΗ

Βρυξέλλες, 29.11.2023
COM(2023) 905 final

2023/0435 (COD)

Πρόταση

ΟΔΗΓΙΑ ΤΟΥ ΕΥΡΩΠΑΪΚΟΥ ΚΟΙΝΟΒΟΥΛΙΟΥ ΚΑΙ ΤΟΥ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟΥ

**για την τροποποίηση της οδηγίας (ΕΕ) 2015/2302 ώστε να καταστεί
αποτελεσματικότερη η προστασία των ταξιδιωτών και να απλουστευθούν και να
αποσαφηνιστούν ορισμένες πτυχές της οδηγίας**

(Κείμενο που παρουσιάζει ενδιαφέρον για τον ΕΟΧ)

{SEC(2023) 540 final} - {SWD(2023) 905 final} - {SWD(2023) 906 final} -
{SWD(2023) 907 final} - {SWD(2023) 908 final}

ΑΙΤΙΟΛΟΓΙΚΗ ΕΚΘΕΣΗ

1. ΠΛΑΙΣΙΟ ΤΗΣ ΠΡΟΤΑΣΗΣ

- **Αιτιολόγηση και στόχοι της πρότασης**

Ο τουρισμός διαδραματίζει σημαντικό ρόλο στην παγκόσμια οικονομία, καθώς αντιπροσωπεύει πάνω από το 10 % του παγκόσμιου ακαθάριστου εγχώριου προϊόντος άμεσα και έμμεσα. Λόγω της αύξησης των εισοδημάτων, της μείωσης του κόστους των ταξιδιών και του ολοένα μεγαλύτερου φάσματος διαθέσιμων τουριστικών δραστηριοτήτων, ο παγκόσμιος αριθμός τουριστών αυξήθηκε από 680 εκατομμύρια το 2000 σε πάνω από 1,5 δισεκατομμύρια το 2019. Η Ευρωπαϊκή Ένωση είναι ο υπ' αριθμόν 1 τουριστικός προορισμός στον κόσμο, ο οποίος υποδέχθηκε περίπου τα δύο τρίτα του συνόλου των διεθνών τουριστικών αφίξεων το 2022. Η τουριστική βιομηχανία διαδραματίζει καίριο ρόλο στην οικονομία της ΕΕ, με περίπου 2,3 εκατ. τουριστικές επιχειρήσεις και 10,9 εκατ. άτομα να εργάζονται στον κλάδο το 2020.¹

Οι ευρωπαίοι καταναλωτές χρησιμοποιούν διάφορους τρόπους για να κάνουν κράτηση ταξιδιωτικών υπηρεσιών για το ίδιο ταξίδι ή τις ίδιες διακοπές. Για παράδειγμα, έχουν τη δυνατότητα να κάνουν χωριστές κρατήσεις για μεταφορά και/ή διαμονή, είτε απευθείας με διαφορετικούς παρόχους υπηρεσιών είτε μέσω μεσαζόντων. Έχουν τη δυνατότητα να αγοράζουν εντός ή εκτός διαδικτύου προκαθορισμένα ή εξατομικευμένα πακέτα που συνδυάζουν διαφορετικά είδη ταξιδιωτικών υπηρεσιών. Τα πακέτα μπορούν να προσφέρονται από ταξιδιωτικά πρακτορεία, ταξιδιωτικά γραφεία, μεταφορείς και άλλους παράγοντες.

Η οδηγία (ΕΕ) 2015/2302 σχετικά με τα οργανωμένα ταξίδια και τους συνδεδεμένους ταξιδιωτικούς διακανονισμούς (στο εξής: «οδηγία» ή «ΟΟΤ»)² εκσυγχρόνισε το νομικό πλαίσιο για τα οργανωμένα ταξίδια ώστε να αντικατοπτρίζει τις εξελίξεις στην αγορά και την τεχνολογία. Στόχος της ήταν να καλύψει νέους τρόπους κράτησης ταξιδιωτικών υπηρεσιών που είχαν προκύψει, συμπεριλαμβανομένων εξατομικευμένων συνδυασμών ταξιδιωτικών υπηρεσιών, οι οποίοι δεν καλύπτονταν από την οδηγία 90/314/ΕΟΚ³ ή βρισκόνταν νομικά σε γκρίζα ζώνη, και ενίσχυσε τα δικαιώματα των ταξιδιωτών οργανωμένων ταξιδιών με πολλούς τρόπους. Αποσκοπούσε επίσης στη διασφάλιση θεμιτότερου ανταγωνισμού μεταξύ των διαφορετικών ειδών ταξιδιωτικών επιχειρήσεων που δραστηριοποιούνται στην αγορά οργανωμένων ταξιδιών.

Η έξαρση της πανδημίας COVID-19 οδήγησε σε μαζικές ακυρώσεις οργανωμένων διακοπών, ενώ, για ορισμένο χρονικό διάστημα, δεν πραγματοποιήθηκαν νέες κρατήσεις. Λόγω των επακόλουθων προβλημάτων ρευστότητας των διοργανωτών οργανωμένων ταξιδιών, πολλοί ταξιδιώτες δεν έλαβαν επιστροφή χρημάτων ή την έλαβαν πολύ αργότερα από τις 14 ημέρες που προβλέπει η οδηγία. Στη σύστασή της 2020/648 του Μαΐου 2020 (στο εξής: σύσταση του

¹ https://ec.europa.eu/eurostat/statistics-explained/index.php?title=Tourism_industries_-_economic_analysis

² Οδηγία (ΕΕ) 2015/2302 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 25ης Νοεμβρίου 2015, σχετικά με τα οργανωμένα ταξίδια και τους συνδεδεμένους ταξιδιωτικούς διακανονισμούς, η οποία τροποποιεί τον κανονισμό (ΕΚ) αριθ. 2006/2004 και την οδηγία 2011/83/ΕΕ του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου και καταργεί την οδηγία 90/314/ΕΟΚ του Συμβουλίου (ΕΕ L 326 της 11.12.2015, σ. 1). Τυχόν παραπομπές σε συγκεκριμένα άρθρα της οδηγίας αποτελούν παραπομπές στην οδηγία του 2015.

³ Οδηγία 90/314/ΕΟΚ του Συμβουλίου, της 13ης Ιουνίου 1990, για τα οργανωμένα ταξίδια και τις οργανωμένες διακοπές και περιηγήσεις (ΕΕ L 158 της 23.6.1990, σ. 59).

2020),⁴ η Επιτροπή καθόρισε αρχές σχετικά με την οικειοθελή χρήση κουπονιών και τρόπους για να τα καταστήσει πιο ελκυστικά για τους ταξιδιώτες, μεταξύ άλλων προστατεύοντάς τους από την αφερεγγυότητα του διοργανωτή. Η υιοθέτηση της σύστασης ποικίλλει μεταξύ των κρατών μελών. Αρκετά κράτη μέλη θέσπισαν νομοθεσία που παρεκκλίνει από την οδηγία, παρατείνοντας τις προθεσμίες επιστροφής χρημάτων ή καθιστώντας τα κουπόνια υποχρεωτικά για τους ταξιδιώτες, με αποτέλεσμα η Επιτροπή να κινήσει διαδικασία επί παραβάσει κατά 11 κρατών μελών.

Η έκθεση της Επιτροπής που δημοσιεύτηκε στις 26 Φεβρουαρίου 2021 (στο εξής: έκθεση για την εφαρμογή της ΟΟΤ)⁵ παρέχει επισκόπηση του τρόπου με τον οποίο τα κράτη μέλη μετέφεραν την οδηγία στο εθνικό τους δίκαιο και του τρόπου εφαρμογής της από τον Ιούλιο του 2018. Επισημαίνει διάφορες προκλήσεις, συμπεριλαμβανομένων εκείνων που προέκυψαν από την πτώχευση της Thomas Cook το 2019 και την πανδημία COVID-19. Οι δυσκολίες στην εφαρμογή της οδηγίας που επισημαίνονται στην έκθεση περιλαμβάνουν την πολυπλοκότητα και την αβεβαιότητα που προκαλούν οι διατάξεις σχετικά με τους συνδεδεμένους ταξιδιωτικούς διακανονισμούς, τις δυσκολίες στη χορήγηση επιστροφής χρημάτων και την αποτελεσματική προστασία κατά της αφερεγγυότητας σε περίπτωση σοβαρής κρίσης, συμπεριλαμβανομένης της έλλειψης κανόνων για τα κουπόνια και της αβεβαιότητας σχετικά με το πεδίο εφαρμογής της κάλυψης της προστασίας κατά της αφερεγγυότητας.

Το Ευρωπαϊκό Ελεγκτικό Συνέδριο (στο εξής: Ελεγκτικό Συνέδριο) εξέδωσε ειδική έκθεση σχετικά με τα δικαιώματα των επιβατών αεροπορικών μεταφορών κατά την πανδημία COVID-19.⁶ Στις συστάσεις του, το Ελεγκτικό Συνέδριο ζήτησε από την Επιτροπή να εξετάσει τον τρόπο με τον οποίο, ενδεχομένως μέσω νομοθετικών αλλαγών, θα μπορούσαν να ενισχυθούν τα δικαιώματα των επιβατών αεροπορικών μεταφορών και των ταξιδιωτών, μεταξύ άλλων σε περίπτωση κρίσης, για την αντιμετώπιση του ζητήματος των επιστροφών χρημάτων για ταξίδια που ακυρώθηκαν και της αφερεγγυότητας των φορέων εκμετάλλευσής.

Στη γνωμοδότησή της, της 22ας Μαρτίου 2022, η πλατφόρμα Fit for Future (F4F) εντόπισε πέντε προβλήματα στην οδηγία και διατύπωσε σχετικές προτάσεις.⁷

Η αξιολόγηση και η αναθεώρηση της οδηγίας αναφέρονται στο νέο θεματολόγιο για τους καταναλωτές της 13ης Νοεμβρίου 2020.⁸ Η Επιτροπή ανακοίνωσε ότι έως το 2022 θα διενεργήσει «ενδεδειγμένη ανάλυση του κατά πόσον το ισχύον κανονιστικό πλαίσιο για τα οργανωμένα ταξίδια, όπου περιλαμβάνεται η προστασία κατά της αφερεγγυότητας, εξακολουθεί να ανταποκρίνεται στην υποχρέωσή του να εξασφαλίζει άρτια και

⁴ Σύσταση (ΕΕ) 2020/648 της Επιτροπής, της 13ης Μαΐου 2020, σχετικά με τα κουπόνια που προσφέρονται σε επιβάτες και ταξιδιώτες ως εναλλακτική δυνατότητα αντί της επιστροφής εξόδων για ματαιωθείσες υπηρεσίες οργανωμένων ταξιδιών και μεταφορών στο πλαίσιο της πανδημίας COVID-19 (ΕΕ L 151 της 14.5.2020, σ. 10).

⁵ Έκθεση για την εφαρμογή της οδηγίας (ΕΕ) 2015/2302 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου σχετικά με τα οργανωμένα ταξίδια και τους συνδεδεμένους ταξιδιωτικούς διακανονισμούς, COM (2021) 90 final, <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/EL/TXT/?uri=COM%3A2021%3A90%3AFIN>.

⁶ Ειδική έκθεση 15/2021: Δικαιώματα των επιβατών αεροπορικών μεταφορών κατά την πανδημία COVID-19: Παρά τις προσπάθειες της Επιτροπής, βασικά δικαιώματα δεν προστατεύονται, https://www.eca.europa.eu/Lists/ECADocuments/SR21_15/SR_passenger-rights_covid_EL.pdf

⁷ https://commission.europa.eu/law/law-making-process/evaluating-and-improving-existing-laws/refit-making-eu-law-simpler-less-costly-and-future-proof/fit-future-platform-f4f/adopted-opinions_el

⁸ COM(2020) 696 final, <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/EL/TXT/?uri=CELEX:52020DC0696>

ολοκληρωμένη προστασία των καταναλωτών ανά πάσα στιγμή, λαμβανομένων επίσης υπόψη των εξελίξεων στον τομέα των δικαιωμάτων των επιβατών.»

Ο γενικός στόχος της αναθεώρησης της οδηγίας είναι η ενίσχυση του επιπέδου προστασίας των καταναλωτών, ανά πάσα στιγμή, μεταξύ άλλων σε περίπτωση σοβαρής κρίσης, με παράλληλη βελτίωση της λειτουργίας της εσωτερικής αγοράς στον τομέα των οργανωμένων ταξιδιών. Οι στόχοι αυτοί συνάδουν με τους αρχικούς στόχους της οδηγίας. Συνολικά, η οδηγία περιέχει αυστηρούς κανόνες που διέπουν τα οργανωμένα ταξίδια και έχει αποφέρει σημαντικά οφέλη όσον αφορά την προστασία των καταναλωτών και τη λειτουργία της εσωτερικής αγοράς. Ωστόσο, η αξιολόγηση έδειξε ότι είναι μόνον εν μέρει αποτελεσματική όσον αφορά την επίτευξη των στόχων της και την ικανοποίηση των αναγκών των καταναλωτών και των εμπόρων, και ότι υπάρχουν περιθώρια βελτίωσης και απλούστευσης. Η οδηγία εντόπισε αδυναμίες όσον αφορά τα κενά, την ανασφάλεια δικαίου και την υπερβολική πολυπλοκότητα, οι οποίες απαιτούν στοχευμένη δράση. Η αντιμετώπιση αυτών των ελλείψεων, για παράδειγμα, μέσω αλλαγών σε ορισμένους ορισμούς, καθώς και με την προσθήκη διατάξεων σχετικά με τις προκαταβολές και τα κουπόνια, με παράλληλο προσδιορισμό ορισμένων στοιχείων σχετικά με την ακύρωση πακέτων λόγω αναπόφευκτων και έκτακτων περιστάσεων και την προστασία κατά της αφερεγγυότητας, θα είναι, ως εκ τούτου, επωφελής για την προετοιμασία για μελλοντικές κρίσεις και για την εφαρμογή της οδηγίας υπό κανονικές συνθήκες.

- **Συνέπεια με τις διατάξεις στον τομέα πολιτικής**

Η οδηγία εμπίπτει στο πεδίο εφαρμογής του κανονισμού για τη συνεργασία όσον αφορά την προστασία των καταναλωτών (στο εξής: κανονισμός ΣΠΚ) και της οδηγίας για τις αντιπροσωπευτικές αγωγές (στο εξής: οδηγία RAD), τα οποία συμβάλλουν στην αποτελεσματική επιβολή της. Ο κανονισμός ΣΠΚ προβλέπει κοινή δράση επιβολής κατά των εμπόρων που δεν συμμορφώνονται. Η οδηγία RAD εφαρμόζεται από τον Ιούνιο του 2023 και αυξάνει το επίπεδο προστασίας των συλλογικών συμφερόντων των ταξιδιωτών και των καταναλωτών, τόσο σε εθνικό όσο και σε διασυνοριακό επίπεδο, για παράδειγμα με την αίτηση ασφαλιστικών μέτρων και μέτρων επανόρθωσης και/ή αποκατάστασης.

- **Συνέπεια με άλλες πολιτικές της ΕΕ**

Μετά την έκδοση της πρώτης οδηγίας για τα οργανωμένα ταξίδια το 1990, εγκρίθηκαν σε επίπεδο ΕΕ πέντε κανονισμοί για τα δικαιώματα των επιβατών σε διαφορετικούς τρόπους μεταφοράς. Για παράδειγμα, ο κανονισμός (ΕΚ) αριθ. 261/2004 (στο εξής: «κανονισμός για τα δικαιώματα των επιβατών αεροπορικών μεταφορών» ή «APRR») καθορίζει τα δικαιώματα των επιβατών αεροπορικών μεταφορών σε σχέση με ματαιώσεις πτήσεων, άρνηση επιβίβασης ή καθυστερήσεις. Ο εν λόγω κανονισμός συμπληρώνει την οδηγία για τα οργανωμένα ταξίδια. Η σχέση μεταξύ των δύο νομικών πράξεων καλύπτεται από διαφορετικές διατάξεις της ΟΟΤ και του APRR, με στόχο την επίτευξη συνοχής μεταξύ των δύο πράξεων.

Η Επιτροπή επανεξετάζει επίσης το κανονιστικό πλαίσιο για τα δικαιώματα των επιβατών στο πλαίσιο της πρωτοβουλίας «Ταξιδιωτικός τομέας – βελτιωμένη προστασία των επιβατών και των δικαιωμάτων τους». Η αναθεώρηση του APRR περιλαμβάνει τις επιστροφές χρημάτων για πτήσεις που ακυρώθηκαν και για τις οποίες είχε γίνει κράτηση μέσω

μεσαζόντων.⁹ Επιπλέον, προβλέπεται να εξεταστεί η προστασία των επιβατών σε περίπτωση αφερεγγυότητας των αερομεταφορέων και σοβαρής κρίσης στο πλαίσιο του κανονισμού (ΕΚ) αριθ. 1008/2008 (κανονισμός για τις αεροπορικές υπηρεσίες).¹⁰

Η αναθεώρηση αποσκοπεί στην περαιτέρω βελτίωση της συνοχής μεταξύ της ΟΟΤ και του APRR, για παράδειγμα με τη θέσπιση κανόνων για τα κουπόνια και κανόνων σχετικά με τις επιστροφές χρημάτων μεταξύ επιχειρήσεων. Οι κανόνες σχετικά με τις προκαταβολές¹¹ και την προστασία κατά της αφερεγγυότητας, οι οποίοι αποτελούν μέρος της προτεινόμενης αναθεώρησης, λαμβάνουν υπόψη την κατάσταση όσον αφορά τα δικαιώματα των επιβατών.

2. ΝΟΜΙΚΗ ΒΑΣΗ, ΕΠΙΚΟΥΡΙΚΟΤΗΤΑ ΚΑΙ ΑΝΑΛΟΓΙΚΟΤΗΤΑ

• Νομική βάση

Η νομική βάση για τη δράση της ΕΕ είναι το άρθρο 114 της Συνθήκης για τη λειτουργία της Ευρωπαϊκής Ένωσης (ΣΛΕΕ), το οποίο ορίζει ότι «[τ]ο Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο και το Συμβούλιο [...] εκδίδουν τα μέτρα τα σχετικά με την προσέγγιση των [...] διατάξεων [...] που έχουν ως αντικείμενο την εγκαθίδρυση και τη λειτουργία της εσωτερικής αγοράς.» Το άρθρο 114 παράγραφος 3 διευκρινίζει ότι «[η] Επιτροπή, στις προτάσεις της που προβλέπονται [...] σχετικά με [...] την προστασία των καταναλωτών, λαμβάνει ως βάση ένα υψηλό επίπεδο προστασίας, λαμβάνοντας ιδίως υπόψη όσες νέες εξελίξεις βασίζονται σε επιστημονικά δεδομένα.» Επιπλέον, το άρθρο 169 παράγραφος 1 και το άρθρο 169 παράγραφος 2 στοιχείο α) της ΣΛΕΕ προβλέπουν ότι η Ένωση οφείλει να συμβάλλει στην επίτευξη υψηλού επιπέδου προστασίας του καταναλωτή με μέτρα θεσπιζόμενα κατ' εφαρμογή του άρθρου 114 της ΣΛΕΕ.

Σύμφωνα με το άρθρο 26 παράγραφος 2 της ΣΛΕΕ, η εσωτερική αγορά περιλαμβάνει χώρο χωρίς εσωτερικά σύνορα εντός του οποίου τα εμπορεύματα και οι υπηρεσίες κυκλοφορούν ελεύθερα και οι επιχειρήσεις έχουν ελευθερία εγκατάστασης. Η εναρμόνιση των δικαιωμάτων και των υποχρεώσεων όσον αφορά τα οργανωμένα ταξίδια είναι απαραίτητη για

⁹ https://ec.europa.eu/info/law/better-regulation/have-your-say/initiatives/13290-%CE%A4%CE%B1%CE%BE%CE%B9%CE%B4%CE%B9%CF%89%CF%84%CE%B9%CE%BA%CE%BF%CF%82-%CF%84%CE%BF%CE%BC%CE%B5%CE%B1%CF%82-%CE%B2%CE%B5%CE%BB%CF%84%CE%B9%CF%89%CE%BC%CE%B5%CE%BD%CE%B7-%CF%80%CF%81%CE%BF%CF%83%CF%84%CE%B1%CF%83%CE%B9%CE%B1-%CF%84%CF%89%CE%BD-%CE%B5%CF%80%CE%B9%CE%B2%CE%B1%CF%84%CF%89%CE%BD-%CE%BA%CE%B1%CE%B9-%CF%84%CF%89%CE%BD-%CE%B4%CE%B9%CE%BA%CE%B1%CE%B9%CF%89%CE%BC%CE%B1%CF%84%CF%89%CE%BD-%CF%84%CE%BF%CF%85%CF%82_el

¹⁰ https://ec.europa.eu/info/law/better-regulation/have-your-say/initiatives/13255-%CE%91%CE%BD%CE%B1%CE%B8%CE%B5%CF%89%CF%81%CE%B7%CF%83%CE%B7-%CF%84%CE%BF%CF%85-%CE%BA%CE%B1%CE%BD%CE%BF%CE%BD%CE%B9%CF%83%CE%BC%CE%BF%CF%85-%CE%B3%CE%B9%CE%B1-%CF%84%CE%B9%CF%82-%CE%B1%CE%B5%CF%81%CE%BF%CF%80%CE%BF%CF%81%CE%B9%CE%BA%CE%B5%CF%82-%CE%B3%CF%81%CE%B1%CE%BC%CE%BC%CE%B5%CF%82_el

¹¹ Οι προκαταβολές που καταβάλλονται για πακέτα πριν από την έναρξη του ταξιδιού αναφέρονται επίσης συχνά από τα ενδιαφερόμενα μέρη ως προπληρωμές. Οι προκαταβολές είναι πληρωμές που προκαταβάλλονται από τον ταξιδιώτη κατά τη στιγμή της κράτησης του πακέτου ή λίγο αργότερα.

την ανάπτυξη μιας πραγματικής εσωτερικής αγοράς στον τομέα του τουρισμού και θα συμβάλει στη διατήρηση και την αύξηση υψηλού επιπέδου προστασίας των καταναλωτών.

- **Επικουρικότητα**

Η παρούσα πρόταση, όπως και η οδηγία (ΕΕ) 2015/2302, αποτελεί μέσο πλήρους εναρμόνισης, δεδομένου ότι τα ζητήματα που ρυθμίζει μπορούν να επιλυθούν επαρκώς μόνο σε επίπεδο ΕΕ. Η διασφάλιση ότι όλοι οι πολίτες της ΕΕ απολαμβάνουν τα δικαιώματα που προβλέπονται από την οδηγία, μεταξύ άλλων και σε περίπτωση κρίσης, δεν μπορεί να επιτευχθεί από τα κράτη μέλη μεμονωμένα.

Τα οργανωμένα ταξίδια αποτελούν διασυνοριακό τομέα, όχι μόνο υπό την έννοια των ταξιδιωτών που μεταβαίνουν στο εξωτερικό, αλλά και από την άποψη των οργανωμένων διακοπών που πωλούνται σε ταξιδιώτες από διοργανωτές εγκατεστημένους σε άλλες χώρες. Η αναθεώρηση της ΟΟΤ αποσκοπεί στον εκσυγχρονισμό των ισχυόντων κανόνων και στην αντιμετώπιση των προβλημάτων που επισημαίνονται στην αξιολόγηση. Οι δύο πρωταρχικοί στόχοι της ΟΟΤ εξακολουθούν να είναι επίκαιροι, δηλαδή η διασφάλιση ότι όλοι οι ταξιδιώτες στην ΕΕ έχουν υψηλό και ενιαίο επίπεδο προστασίας και η συμβολή στην ορθή λειτουργία της εσωτερικής αγοράς.

Η ανάληψη δράσης σε επίπεδο ΕΕ για την εξάλειψη των προβλημάτων που εντοπίστηκαν, την κάλυψη κενών, την αποσαφήνιση και την απλούστευση των κανόνων της οδηγίας θα ενισχύσει την εμπιστοσύνη των ταξιδιωτών και των εμπόρων στην αγορά και πώληση πακέτων, μεταξύ άλλων και σε διασυνοριακό επίπεδο, και θα βελτιώσει τη λειτουργία της εσωτερικής αγοράς. Για παράδειγμα, η θέσπιση κανόνων για τα κουπόνια, κοινών κανόνων για τις προκαταβολές και περαιτέρω προδιαγραφών για την προστασία κατά της αφερεγγυότητας θα εξασφαλίσει μεγαλύτερη ομοιομορφία στην εφαρμογή της οδηγίας. Εάν τα κράτη μέλη αντιμετωπίσουν τα ζητήματα αυτά με μη συντονισμένο τρόπο, θα αυξηθεί ο κατακερματισμός της εσωτερικής αγοράς.

- **Αναλογικότητα**

Η προτεινόμενη αναθεώρηση της ΟΟΤ είναι ισορροπημένη και συνάδει με την αρχή της αναλογικότητας βάσει του άρθρου 5 παράγραφος 3 της ΣΛΕΕ. Όπως εξηγείται στο τμήμα 3.3 της έκθεσης εκτίμησης επιπτώσεων, δεν υπερβαίνει τα αναγκαία όρια για την επίτευξη των στόχων, καθώς η αναθεώρηση περιορίζεται σε πτυχές της νομοθεσίας για τα ταξίδια για τις οποίες απαιτείται δράση της ΕΕ.

Όπως περιγράφεται στο τμήμα 5.3 της έκθεσης εκτίμησης επιπτώσεων, αξιολογήθηκαν τρεις επιλογές πολιτικής και υπό το πρίσμα της αναμενόμενης αναλογικότητας των μέτρων για την αντιμετώπιση των προβλημάτων που εντοπίστηκαν.

Τέλος, η προτεινόμενη αναθεώρηση της ΟΟΤ βασίζεται σε μια επιλογή στην εκτίμηση επιπτώσεων η οποία περιλαμβάνει μέτρα που είναι λιγότερο παρεμβατικά από εκείνα που περιλαμβάνονται στις άλλες επιλογές και είναι αναλογικά τόσο όσον αφορά την ετοιμότητα για την αντιμετώπιση κρίσεων όσο και εκτός καταστάσεων κρίσης (τμήμα 6.1 της έκθεσης εκτίμησης επιπτώσεων). Ως εκ τούτου, η παρούσα πρωτοβουλία διατηρεί την ισορροπία μεταξύ του στόχου, των μέσων και των συνεπειών της δράσης και, ως εκ τούτου, είναι αναλογική (τμήμα 7.4 της έκθεσης εκτίμησης επιπτώσεων). Οι νέες διατάξεις είναι προσαρμοσμένες στις ανάγκες που καλύπτουν και έχουν στοχευμένο χαρακτήρα, ενώ είναι προσεκτικά σταθμισμένες ως προς το πεδίο εφαρμογής και την ένταση.

- **Επιλογή της νομικής πράξης**

Στην έκθεση εκτίμησης επιπτώσεων διαπιστώνεται ότι τα μη νομοθετικά μέτρα, όπως συστάσεις ή κατευθυντήριες γραμμές, δεν μπορούν να επιτύχουν τους στόχους της πρωτοβουλίας (τμήμα 5.2.1 της έκθεσης εκτίμησης επιπτώσεων).

Μια οδηγία θα καθορίσει ένα συνεκτικό σύνολο δικαιωμάτων και υποχρεώσεων, επιτρέποντας παράλληλα στα κράτη μέλη να ενσωματώσουν τους κανόνες αυτούς στο εθνικό τους δίκαιο των συμβάσεων. Θα επιτρέψει επίσης στα κράτη μέλη να αποφασίσουν σχετικά με τον καλύτερο τρόπο επιβολής της οδηγίας και τις κυρώσεις σε περίπτωση παράβασης των κανόνων της. Τέλος, η παρούσα πρόταση θα τροποποιήσει μόνον υφιστάμενη νομική πράξη.

3. ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΑ ΤΩΝ ΕΚ ΤΩΝ ΥΣΤΕΡΩΝ ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΕΩΝ, ΤΩΝ ΔΙΑΒΟΥΛΕΥΣΕΩΝ ΜΕ ΤΑ ΕΝΔΙΑΦΕΡΟΜΕΝΑ ΜΕΡΗ ΚΑΙ ΤΩΝ ΕΚΤΙΜΗΣΕΩΝ ΕΠΙΠΤΩΣΕΩΝ

- **Εκ των υστέρων αξιολογήσεις / έλεγχοι καταλληλότητας της ισχύουσας νομοθεσίας**

Το 2019, η Επιτροπή εξέδωσε μια πρώτη έκθεση σχετικά με τις διατάξεις της ΟΟΤ που εφαρμόζονται για τις κρατήσεις μέσω διαδικτύου, οι οποίες πραγματοποιούνται σε διάφορα σημεία πώλησης.¹² Η έκθεση επισήμανε προκλήσεις, ιδίως όσον αφορά τους συνδεδεμένους ταξιδιωτικούς διακανονισμούς, όπως η έλλειψη σαφήνειας της έννοιας και η δυσκολία διάκρισης μεταξύ πακέτων και συνδεδεμένων ταξιδιωτικών διακανονισμών.

Το 2021 η Επιτροπή εξέδωσε αναλυτική έκθεση σχετικά με την εφαρμογή της ΟΟΤ, όπως ορίζεται στο άρθρο 26 της οδηγίας.¹³ Η έκθεση αποκάλυψε ορισμένες προκλήσεις ως προς την εφαρμογή της οδηγίας υπό κανονικές συνθήκες και σε περίπτωση κρίσης, ιδίως όσον αφορά τις επιστροφές χρημάτων κατά τη διάρκεια σοβαρής κρίσης, όπως η πανδημία COVID-19.

Όπως ανακοινώθηκε στο νέο θεματολόγιο για τους καταναλωτές του Νοεμβρίου 2020, η Επιτροπή προέβη σε παράλληλη αξιολόγηση και εκτίμηση επιπτώσεων της ΟΟΤ.¹⁴

Η αξιολόγηση κατέληξε στο συμπέρασμα ότι η οδηγία εξακολουθεί να έχει ενωσιακή προστιθέμενη αξία. Κατέληξε στο συμπέρασμα ότι οι στόχοι της ήταν σύμφωνοι με τις αναμενόμενες ανάγκες των ταξιδιωτών και των διοργανωτών/πωλητών οργανωμένων ταξιδιών κατά την έκδοση της οδηγίας και ότι παραμένουν επίκαιροι. Ωστόσο, οι εξελίξεις στην αγορά (κυρίως λόγω της αυξανόμενης ψηφιοποίησης και των αλλαγών στις επιχειρηματικές πρακτικές), η πρακτική εμπειρία στην εφαρμογή της οδηγίας και τα προβλήματα που προκλήθηκαν από την πανδημία COVID-19, αποκάλυψαν ότι η οδηγία δεν ανταποκρίνεται πλήρως σε ορισμένες ανάγκες των καταναλωτών (προστασία και επιστροφή προκαταβολών, πολυπλοκότητα ορισμένων κανόνων, παρουσίαση πληροφοριών). Διαπίστωσε ότι απαιτείται περαιτέρω δράση. Ως εκ τούτου, η αξιολόγηση κατέληξε στο

¹² <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/EL/TXT/?uri=COM:2019:270:FIN>

¹³ <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/EL/TXT/PDF/?uri=COM:2021:90:FIN>

¹⁴ <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/EL/TXT/?uri=CELEX:52020DC0696>

συμπέρασμα ότι η ΟΟΤ συνέβαλε μόνον εν μέρει στην ορθή λειτουργία της εσωτερικής αγοράς και στην επίτευξη υψηλού και όσο το δυνατόν πιο ομοιόμορφου επιπέδου προστασίας των καταναλωτών.

Οι προκλήσεις που εντοπίστηκαν από την αξιολόγηση μπορούν να ομαδοποιηθούν σε τρία κύρια προβλήματα.

Το πρώτο πρόβλημα είναι οι προκλήσεις όσον αφορά τις *επιστροφές χρημάτων για οργανωμένα ταξίδια που ακυρώθηκαν*, ιδίως σε περίπτωση σοβαρής κρίσης. Οι κύριοι παράγοντες είναι η πρακτική των προκαταβολών, η έλλειψη ρευστότητας των διοργανωτών όταν έρχονται αντιμέτωποι με πολλές παράλληλες αιτήσεις επιστροφής χρημάτων και η ανασφάλεια δικαίου σε σχέση με τη χρήση κουπονιών. Δεδομένου ότι οι διοργανωτές χρησιμοποιούν τις προκαταβολές που λαμβάνουν από τους ταξιδιώτες για να πληρώσουν προκαταβολικά για ορισμένες υπηρεσίες που περιλαμβάνονται στο πακέτο, εξαρτώνται από την επιστροφή χρημάτων από τους παρόχους υπηρεσιών προκειμένου να είναι σε θέση να αποζημιώσουν τους ταξιδιώτες σε περίπτωση ακύρωσης του πακέτου.

Κατά τη διάρκεια της πανδημίας, πολλοί διοργανωτές δεν έλαβαν (ταχείες) επιστροφές χρημάτων από τους παρόχους υπηρεσιών (π.χ. αεροπορικές εταιρείες και ξενοδοχεία) και, ως εκ τούτου, δεν ήταν σε θέση να αποζημιώσουν τους ταξιδιώτες εντός της υποχρεωτικής προθεσμίας των 14 ημερών. Η ΟΟΤ δεν περιέχει κανόνες μεταξύ επιχειρήσεων για τις επιστροφές χρημάτων σε περίπτωση ακυρώσεων. Επίσης, δεν περιέχει κανόνες που διέπουν τη χρήση κουπονιών. Στην πράξη, κατά τη διάρκεια της πανδημίας, οι διοργανωτές επέβαλαν συχνά κουπόνια στους ταξιδιώτες αντί επιστροφής χρημάτων για πακέτα που ακυρώθηκαν, ενώ τα δικαιώματα των ταξιδιωτών σε σχέση με τα κουπόνια ήταν ασαφή. Αρκετά κράτη μέλη θέσπισαν μάλιστα προσωρινούς κανόνες που επέτρεπαν στους διοργανωτές να εκδίδουν κουπόνια χωρίς τη συμφωνία των ταξιδιωτών ή ανέστειλαν το δικαίωμά τους για επιστροφή χρημάτων στο πλαίσιο της ΟΟΤ, γεγονός που ενεργοποίησε διαδικασίες επί παραβάσει. Τον Μάιο του 2020 η Επιτροπή εξέδωσε σύσταση σχετικά με τα κουπόνια οικειοθελούς αποδοχής που εκδόθηκαν κατά τη διάρκεια της πανδημίας.¹⁵ Η υιοθέτηση της σύστασης στα κράτη μέλη ήταν ανομοιογενής.

Το δεύτερο πρόβλημα είναι ότι οι προκαταβολές που καταβάλλουν οι ταξιδιώτες δεν προστατεύονται επαρκώς από την *αφερεγγυότητα* του διοργανωτή. Η προστασία κατά της αφερεγγυότητας για τα κουπόνια και τα δικαιώματα επιστροφής χρημάτων που απορρέουν από ακύρωση διαφέρουν μεταξύ των κρατών μελών.¹⁶ Υπάρχουν επίσης σημαντικές διαφορές μεταξύ των εθνικών συστημάτων προστασίας κατά της αφερεγγυότητας.¹⁷ Σε ορισμένα κράτη μέλη, οι διοργανωτές οργανωμένων ταξιδιών δυσκολεύονται να

¹⁵ <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/EL/TXT/?uri=CELEX%3A32020H0648>

¹⁶ Η τρέχουσα πρακτική στα κράτη μέλη ποικίλλει. Έξι κράτη μέλη, τα οποία απαντούν σε ερωτήσεις που έθεσε η Επιτροπή στο πλαίσιο της διαδικασίας διαβούλευσης, ήδη καλύπτουν τα κουπόνια και/ή τις απαιτήσεις επιστροφής χρημάτων μέσω της προστασίας κατά της αφερεγγυότητας έως έναν ορισμένο βαθμό, ενώ έξι άλλα όχι.

¹⁷ Η ΟΟΤ αφήνει σκόπιμα στη διακριτική ευχέρεια των κρατών μελών να καθορίσουν τις λεπτομέρειες των εθνικών τους συστημάτων προστασίας κατά της αφερεγγυότητας, υπό την προϋπόθεση ότι το σύστημα πληροί τα κριτήρια του άρθρου 17 και των αιτιολογικών σκέψεων 39-40. Ως εκ τούτου, τα συστήματα προστασίας κατά της αφερεγγυότητας μπορούν να βασίζονται σε (δημόσια ή ιδιωτικά) ταμεία, ασφάλειες ή τραπεζικές εγγυήσεις, γεγονός που οδηγεί σε ένα τοπίο διαφορετικών συστημάτων προστασίας κατά της αφερεγγυότητας ανά την ΕΕ.

εξασφαλίσουν προστασία κατά της αφερεγγυότητας ή οι ασφαλιστικές λύσεις μπορεί να είναι δαπανηρές, ιδίως σε περιόδους κρίσης.^{18,19}

Το τρίτο πρόβλημα αφορά τις *δυσκολίες στην εφαρμογή της OOT*. Ορισμένες διατάξεις δεν είναι επαρκώς σαφείς, περιέχουν κενά ή είναι υπερβολικά περίπλοκες, συμβάλλοντας με τον τρόπο αυτό σε αποκλίνοντα επίπεδα προστασίας των καταναλωτών στην πράξη και σε στρεβλώσεις του ανταγωνισμού. Για παράδειγμα, αυτό ισχύει για την έννοια των «πακέτων που κλείνονται μέσω συνδεδεμένων διαδικασιών κράτησης»²⁰ και τις διατάξεις για τους συνδεδεμένους ταξιδιωτικούς διακανονισμούς, την κάλυψη των απαιτήσεων επιστροφής χρημάτων και των κουπονιών, από την προστασία κατά της αφερεγγυότητας και τους κανόνες για τις ακυρώσεις σε περίπτωση αναπόφευκτων και έκτακτων περιστάσεων. Επιπλέον, δεν είναι πάντα σαφής για τους ταξιδιώτες ο ρόλος που διαδραματίζουν τα διάφορα μέρη (διοργανωτές, πωλητές και πάροχοι υπηρεσιών), μεταξύ άλλων σε σχέση με τις επιστροφές χρημάτων. Τέλος, τα έντυπα βασικών πληροφοριών είναι περίπλοκα και θα μπορούσαν να είναι πιο φιλικά προς τον χρήστη.

• Διαβουλεύσεις με τα ενδιαφερόμενα μέρη

Η Επιτροπή διεξήγαγε πολυάριθμες δραστηριότητες διαβούλευσης, συμπεριλαμβανομένων δημόσιων και στενυμένων διαβουλεύσεων με τα ενδιαφερόμενα μέρη. Οι διαβουλεύσεις ήταν όσο το δυνατόν ευρύτερες για να συγκεντρωθούν απόψεις, αποδεικτικά στοιχεία και εξηγήσεις σχετικά με τις ανάγκες των διαφόρων κατηγοριών ενδιαφερόμενων μερών (π.χ. ταξιδιώτες/καταναλωτές, ταξιδιωτικά πρακτορεία, παραδοσιακά και διαδικτυακά ταξιδιωτικά γραφεία, μεταφορείς, εθνικές αρχές, ταμεία προστασίας κατά της αφερεγγυότητας, καταναλωτές και επιχειρηματικές ενώσεις, πανεπιστήμια και μη κυβερνητικές οργανώσεις). Οι συζητήσεις με τα ενδιαφερόμενα μέρη επικεντρώθηκαν στους ακόλουθους τρεις ειδικούς στόχους:

- Βελτίωση της προστασίας των προκαταβολών των ταξιδιωτών και του δικαιώματός τους σε ταχεία επιστροφή χρημάτων πληρωμών που έχουν ήδη πραγματοποιηθεί σε περίπτωση ακυρώσεων, μεταξύ άλλων σε περιόδους σοβαρής κρίσης, με παράλληλη διατήρηση της ρευστότητας των διοργανωτών οργανωμένων ταξιδιών (αντιμετώπιση του προβλήματος 1).
- Ενίσχυση της προστασίας των ταξιδιωτών από την αφερεγγυότητα του διοργανωτή, μεταξύ άλλων σε περίπτωση σοβαρής κρίσης, με παράλληλη εξασφάλιση ισότιμων όρων ανταγωνισμού στην εσωτερική αγορά (αντιμετώπιση του προβλήματος 2).
- Αύξηση της ασφάλειας δικαίου και της εκτελεστότητας της OOT μέσω της αποσαφήνισης και/ή της απλούστευσης ορισμένων διατάξεων της οδηγίας που ενδέχεται να ερμηνευθούν

¹⁸ Έκθεση της συνεδρίασης των κεντρικών σημείων επαφής της 10ης Νοεμβρίου 2022,

<https://ec.europa.eu/transparency/expert-groups-register/screen/meetings/consult?lang=el&meetingId=45937&fromExpertGroups=true>

¹⁹ Στοχευμένη έρευνα για τις εθνικές αρχές ανταγωνισμού (αφερεγγυότητα), απαντήσεις στην ερώτηση 6, σύμφωνα με τις οποίες οι τιμές των λύσεων με βάση την ασφάλιση έχουν αυξηθεί.

²⁰ Η έννοια αυτή ορίζεται στο άρθρο 3 σημείο 2 στοιχείο β) σημείο ν) ως εξής: «ο συνδυασμός τουλάχιστον δύο διαφορετικών ειδών ταξιδιωτικών υπηρεσιών στο πλαίσιο του ίδιου ταξιδιού ή των ίδιων διακοπών, εάν [...] αγοράζονται από χωριστούς εμπόρους μέσω συνδεδεμένων διαδικασιών κράτησης στο διαδίκτυο όπου το όνομα, τα στοιχεία πληρωμών και η διεύθυνση ηλεκτρονικού ταχυδρομείου διαβιβάζονται από τον έμπορο με τον οποίο συνάπτεται η πρώτη σύμβαση σε άλλον έμπορο ή εμπόρους και μια σύμβαση με τον τελευταίο έμπορο ή εμπόρους συνάπτεται το αργότερο 24 ώρες μετά την επιβεβαίωση κράτησης της πρώτης ταξιδιωτικής υπηρεσίας.».

διαφορετικά ή των οποίων η εφαρμογή είναι δύσκολη στην πράξη για τα ενδιαφερόμενα μέρη(αντιμετώπιση του προβλήματος 3).

Κατά τη διάρκεια της διαδικασίας διαβούλευσης, η οποία ξεκίνησε με τη δημοσίευση πρόσκλησης υποβολής στοιχείων τον Αύγουστο του 2021 και συνεχίστηκε έως τον Μάιο του 2023, η Επιτροπή χρησιμοποίησε διάφορες μεθόδους και μορφές διαβούλευσης. Σε αυτές περιλαμβάνονταν:

- Α Διαβούλευση σχετικά με την αρχική εκτίμηση επιπτώσεων και ανοικτή δημόσια διαβούλευση διάρκειας 13 εβδομάδων, κατά την οποία ζητήθηκαν οι απόψεις όλων των ενδιαφερόμενων μερών.²¹
- Στοχευμένες διαβουλεύσεις με διάφορα ενδιαφερόμενα μέρη (δημόσιες αρχές, οργανώσεις καταναλωτών, ενώσεις επιχειρήσεων), κυρίως ως συνέχεια πολλαπλών εργαστηρίων και συνεδριάσεων.
- Διαδικτυακά στοχευμένα θεματικά εργαστήρια, συμπεριλαμβανομένων συνεδριάσεων της ομάδας εμπειρογνομόνων των ενδιαφερόμενων μερών για την υποστήριξη της εφαρμογής της ΟΟΤ.²² Απεστάλησαν εκ των προτέρων ερωτηματολόγια και έγγραφα συζήτησης για την προετοιμασία των συνεδριάσεων που φιλοξένησε η Επιτροπή.
- Διαδικτυακά εργαστήρια που διοργανώνονται από εξωτερικό σύμβουλο με σκοπό την ενημέρωση των συμμετεχόντων (ενώσεις επιχειρήσεων και μεμονωμένες εταιρείες, συμπεριλαμβανομένων των εταιρειών του ταξιδιωτικού τομέα, των οργανώσεων καταναλωτών και των Ευρωπαϊκών Κέντρων Καταναλωτών) σχετικά με την πρόοδο της μελέτης και τη συλλογή πληροφοριών σε διαδραστική μορφή σχετικά με τα βασικά πορίσματα.
- Εργαστήρια που διοργανώθηκαν από ενδιαφερόμενα μέρη (π.χ. η Ένωση Ευρωπαϊκών Ταμείων Εγγυήσεων για τα Ταξίδια και τον Τουρισμό, η Ευρωπαϊκή Ένωση Ταξιδιωτικών Γραφείων και Ταξιδιωτικών Πρακτορείων) προσέφεραν την ευκαιρία να συγκεντρωθούν δεδομένα από τα ενδιαφερόμενα μέρη σχετικά με την προστασία κατά της αφερεγγυότητας στον τομέα των ταξιδιών και σχετικά με τις προκαταβολές.
- Στοχευμένες έρευνες που διενεργήθηκαν από εξωτερικό σύμβουλο για τη συλλογή πληροφοριών σχετικά με τις απόψεις και τις εμπειρίες των ενδιαφερόμενων μερών όσον αφορά τις τρέχουσες τάσεις της αγοράς οργανωμένων ταξιδιών, συμπεριλαμβανομένων των δικαιωμάτων ακύρωσης, της χρήσης κουπονιών και των επιστροφών χρημάτων. Στόχος ήταν επίσης να προσδιοριστούν οι κύριες προκλήσεις της ισχύουσας νομοθεσίας, το πρωτογενές κόστος και τα πρωτογενή οφέλη.
- Συνεντεύξεις που πραγματοποιήθηκαν από τον εξωτερικό σύμβουλο σε δύο στάδια, τα οποία περιλαμβάνουν σύνολο διερευνητικών συνεντεύξεων και πλήρων συνεντεύξεων με ενδιαφερόμενα μέρη.
- Συνεδριάσεις σε τεχνικό ή πολιτικό επίπεδο. Η αναθεώρηση της ΟΟΤ συζητήθηκε επίσης σε πολιτικό επίπεδο, ιδίως σε άτυπες υπουργικές συνόδους κατά τη διάρκεια διαφόρων Προεδριών του Συμβουλίου.
- Διμερείς διαδικτυακές συναντήσεις με ευρύ φάσμα ενδιαφερόμενων μερών.
- Έγγραφα θέσης από ενώσεις καταναλωτών, επιχειρηματικές ενώσεις και εθνικές αρχές.

²¹ https://ec.europa.eu/info/law/better-regulation/have-your-say/initiatives/13117-_el

²² <https://ec.europa.eu/transparency/expert-groups-register/screen/expert-groups/consult?lang=el&groupId=3617&fromMeetings=true&meetingId=45600>

• Γνωμοδότηση της πλατφόρμας «Fit for Future» (F4F) της 22ας Μαρτίου 2022.²³ Στη γνωμοδότησή της για την ΟΟΤ, η πλατφόρμα F4F εντόπισε πέντε προβλήματα και διατύπωσε πέντε σχετικές προτάσεις.

Οι παρατηρήσεις σχετικά με τις δραστηριότητες διαβούλευσης κατέδειξαν ότι:

- Η μεγάλη πλειονότητα των ενδιαφερόμενων μερών επιβεβαίωσε ότι οι ταξιδιώτες από όλα τα κράτη μέλη αντιμετώπισαν σημαντικές δυσκολίες στην ανάκτηση των προκαταβολών εντός 14 ημερών για πακέτα που ακυρώθηκαν κατά τη διάρκεια της πανδημίας COVID-19. Οι οργανώσεις καταναλωτών και πολλές εθνικές αρχές έκριναν ότι θα πρέπει να αυξηθεί η προστασία των προκαταβολών που καταβάλλουν οι ταξιδιώτες.
- Ταυτόχρονα, οι διοργανωτές περιέγραψαν τις δυσκολίες στην ανάκτηση των ποσών που κατέβαλαν στους παρόχους υπηρεσιών. Ορισμένοι πάροχοι, ιδίως οι αεροπορικές εταιρείες, ζητούν την προπληρωμή όλου του ποσού. Οι περισσότερες επιχειρήσεις επισήμαναν ότι θα επικροτούσαν νέο κανόνα της ΕΕ που να απαιτεί από τους παρόχους υπηρεσιών να επιστρέφουν τις πληρωμές στους διοργανωτές, εντός συγκεκριμένης προθεσμίας, συντομότερης των 14 ημερών.
- Οι περισσότερες οργανώσεις καταναλωτών και δημόσιες αρχές θεώρησαν ότι τα διαφορετικά συστήματα προστασίας κατά της αφερεγγυότητας ανά την ΕΕ συνεπάγονταν υψηλότερο επίπεδο προστασίας κατά της αφερεγγυότητας των διοργανωτών σε ορισμένα κράτη μέλη και ανεπαρκή προστασία των ταξιδιωτών σε άλλα κράτη μέλη. Ωστόσο, δεν παρασχέθηκαν συγκεκριμένα παραδείγματα προς υποστήριξη της άποψης αυτής.
- ΙΣε ορισμένα κράτη μέλη, σύμφωνα με πληροφορίες, οι διοργανωτές δυσκολεύτηκαν να εξασφαλίσουν προστασία κατά της αφερεγγυότητας για την κάλυψη των προκαταβολών και του επαναπατρισμού. Αυτό οφείλεται σε ανεπαρκείς ασφαλιστικές λύσεις στην αγορά ή σε ασφαλιστικές λύσεις που προσφέρονται μόνο σε απαγορευτικές τιμές, ιδίως κατά τη διάρκεια κρίσης. Υπάρχουν επίσης αποκλίνουσες πρακτικές όσον αφορά την κάλυψη των απαιτήσεων επιστροφής χρημάτων και των κουπονιών όταν ένα πακέτο ακυρώνεται προτού ο διοργανωτής καταστεί αφερέγγυος.
- Τα περισσότερα ενδιαφερόμενα μέρη αντιμετώπισαν δυσκολίες στην εφαρμογή της ΟΟΤ σε σχέση με την ερμηνεία και την επιβολή των εννοιών του «πακέτου που κλείνεται μέσω συνδεδεμένων διαδικασιών κράτησης» και των συνδεδεμένων ταξιδιωτικών διακανονισμών, στην εφαρμογή ορισμένων υποχρεώσεων ενημέρωσης και στην εξακρίβωση του κατά πόσον η ακύρωση σύμβασης οργανωμένου ταξιδιού δικαιολογούνται από αναπόφευκτες και έκτακτες περιστάσεις. Οι δυσκολίες αυτές κατέστησαν εμφανείς κατά τη διάρκεια της πανδημίας COVID-19.
- Οι οργανώσεις καταναλωτών ζήτησαν μεγαλύτερη σαφήνεια σχετικά με τον κατάλληλο χρόνο για την καταγγελία της σύμβασης λόγω «αναπόφευκτων και έκτακτων περιστάσεων», καθώς και σχετικά με τη συνάφεια, τα αποδεικτικά στοιχεία και τις νομικές συνέπειες των επίσημων ταξιδιωτικών οδηγιών. Οι περισσότερες εθνικές αρμόδιες αρχές ζήτησαν διευκρινίσεις σχετικά με τους κανόνες που διέπουν τις ακυρώσεις ταξιδιών. Οι ταξιδιώτες και οι επιχειρήσεις θεώρησαν ότι η απουσία κανόνων για τις «ταξιδιωτικές οδηγίες» υπονομεύει την αποτελεσματικότητα του ορισμού των «αναπόφευκτων και έκτακτων περιστάσεων».

²³ https://commission.europa.eu/law/law-making-process/evaluating-and-improving-existing-laws/refit-making-eu-law-simpler-less-costly-and-future-proof/fit-future-platform-f4f/adopted-opinions_el

Η Επιτροπή έλαβε υπόψη όλες τις παρατηρήσεις κατά τη λήψη αποφάσεων σχετικά με τις προτιμώμενες επιλογές. Περισσότερες πληροφορίες σχετικά με τις διαβουλεύσεις παρατίθενται στο παράρτημα 3 της εκτίμησης επιπτώσεων.

- **Συλλογή και χρήση εμπειρογνώσεως**

Η Επιτροπή ανέθεσε σε εξωτερικούς εμπειρογνώμονες την εκπόνηση μελέτης για τη συγκέντρωση στοιχείων, η οποία χρησιμοποιήθηκε για την υποστήριξη της εκτίμησης επιπτώσεων και την κατάρτιση της παρούσας πρότασης. Το αποτέλεσμα ήταν η μελέτη με τίτλο «Study to support the preparation of an evaluation of the Package Travel Directive back-to-back with an impact assessment on its potential revision» (Υποστηρικτική μελέτη με σκοπό την προετοιμασία αξιολόγησης της οδηγίας για τα οργανωμένα ταξίδια με παράλληλη εκτίμηση επιπτώσεων σχετικά με την πιθανή αναθεώρησή της).²⁴

Η αξιολόγηση της Επιτροπής βασίστηκε επίσης στη σχετική ακαδημαϊκή βιβλιογραφία και στη νομολογία του Δικαστηρίου.

- **Εκτίμηση επιπτώσεων**

Η εκτίμηση επιπτώσεων²⁵ συζητήθηκε με την επιτροπή ρυθμιστικού ελέγχου στις 5 Ιουλίου 2023. Η επιτροπή εξέδωσε αρνητική γνώμη στις 7 Ιουλίου 2023, στην οποία ανέφερε ότι η έκθεση δεν ήταν επαρκώς σαφής όσον αφορά την κλίμακα των προβλημάτων, τις υποκείμενες αδυναμίες της αγοράς και τους ειδικούς στόχους της πρωτοβουλίας, και ότι η ανάλυση επιπτώσεων δεν ήταν ανάλογη προς το μέγεθος του προβλήματος. Επιπλέον, διαπιστώθηκε ότι η έκθεση δεν προσδιορίζει εκ των προτέρων όλους τους σχετικούς συνδυασμούς επιλογών και δεν παρέχει συνεκτική σύγκριση των επιλογών. Ως εκ τούτου, η έκθεση εκτίμησης επιπτώσεων αναδιατυπώθηκε ουσιαστικά. Η κλίμακα των προβλημάτων, οι υποκείμενες αδυναμίες της αγοράς ή του ρυθμιστικού πλαισίου και οι ειδικοί στόχοι της παρούσας πρωτοβουλίας περιγράφηκαν και ποσοτικοποιήθηκαν όσο το δυνατόν καλύτερα. Η αναθεωρημένη έκθεση παρείχε επίσης σαφέστερη περιγραφή όλων των επιλογών πολιτικής και τις συνέκρινε όσον αφορά την αποτελεσματικότητα, την αποδοτικότητα, τη συνοχή και την αναλογικότητα. Η ανάλυση επιπτώσεων ενισχύθηκε με διάφορους τρόπους, μεταξύ άλλων με την επέκταση του ποσοτικού προσδιορισμού των δυνητικών επιπτώσεων και την παροχή περαιτέρω αναλύσεων ευαισθησίας. Στην έκθεση αναλύθηκαν επίσης περαιτέρω οι επιπτώσεις στις ΜΜΕ και τα περιθώρια μείωσης του κόστους.

Η αναθεωρημένη έκθεση αξιολόγησης επιπτώσεων υποβλήθηκε στην επιτροπή ρυθμιστικού ελέγχου στις 6 Σεπτεμβρίου 2023. Στις 28 Σεπτεμβρίου 2023, η επιτροπή εξέδωσε θετική γνώμη με επιφυλάξεις²⁶, επισημαίνοντας ότι η έκθεση δεν ήταν επαρκώς σαφής σχετικά με τις συνολικές επιπτώσεις στους καταναλωτές και ότι η ποιοτική ανάλυση θα πρέπει να ενισχυθεί ώστε να καταδεικνύεται καλύτερα το σκεπτικό της παρέμβασης. Οι επιφυλάξεις της επιτροπής έχουν αντιμετωπιστεί. Αυτό περιλάμβανε πιο εμφανή και σαφή περιγραφή των βασικών εκτιμήσεων και των συνολικών επιπτώσεων στους καταναλωτές. Επιπλέον, η ποιοτική ανάλυση βελτιώθηκε περαιτέρω ώστε να καταδειχθεί καλύτερα το σκεπτικό για την

²⁴ Επίκειται η δημοσίευση.

²⁵ SWD(2023) 906, επίκειται η δημοσίευση.

²⁶ SEC(2023) 540, επίκειται η δημοσίευση.

ανάληψη δράσης. Τέλος, περιγράφηκαν λεπτομερέστερα οι δυνητικές επιπτώσεις στη διεθνή ανταγωνιστικότητα.

Η εκτίμηση επιπτώσεων εξέτασε διάφορα νομοθετικά μέτρα που θα μπορούσαν, με την τροποποίηση της ΟΟΤ, να αντιμετωπίσουν τα προβλήματα που εντοπίστηκαν με σκοπό την επίτευξη των στόχων της επανεξέτασης. Τα μέτρα ομαδοποιήθηκαν σε τρεις επιλογές πολιτικής με διαφορετικές προσεγγίσεις: πιο ευέλικτες λύσεις και ελάχιστο κόστος (επιλογή Α), αυστηρότερα μέτρα (επιλογή Β) ή μέγιστη αποτελεσματικότητα σε κατάσταση κρίσης με υψηλότερο κόστος (επιλογή Γ).

Η επιλογή Α συνίσταται στην πραγματοποίηση στενευμένων τροποποιήσεων της ΟΟΤ, ώστε να αποσαφηνιστεί, να απλουστευθεί και να καταστεί αποτελεσματικότερη, μεταξύ άλλων και σε περίπτωση κρίσης. Περιλαμβάνει κανόνες σχετικά με τα κουπόνια οικειοθελούς αποδοχής, το δικαίωμα επιστροφής χρημάτων μεταξύ επιχειρήσεων σε περίπτωση ακύρωσης υπηρεσιών και έναν ευέλικτο περιορισμό των προκαταβολών στο 25 %, ο οποίος μπορεί να αυξηθεί όταν αυτό κρίνεται αναγκαίο για τη διασφάλιση της οργάνωσης και της εκτέλεσης του πακέτου. Η επιλογή Α αποσκοπεί επίσης στην ενίσχυση της προστασίας κατά της αφερεγγυότητας, διευκρινίζοντας παράλληλα ότι τα κουπόνια και οι απαιτήσεις επιστροφής χρημάτων καλύπτονται από την προστασία κατά της αφερεγγυότητας. Ωστόσο, δεν υποχρεώνει τα κράτη μέλη να δημιουργήσουν εφεδρικό ταμείο προστασίας κατά της αφερεγγυότητας ή ταμείο αντιμετώπισης κρίσεων που θα εγγυάται την ταχεία επιστροφή χρημάτων στους ταξιδιώτες σε περίπτωση σοβαρής κρίσης.

Η επιλογή Β περιλαμβάνει πιο αυστηρά μέτρα που αυξάνουν το κόστος για τις διάφορες κατηγορίες ενδιαφερόμενων μερών (τόσο επιχειρήσεις όσο και ταξιδιώτες). Για παράδειγμα, καθορίζει αυστηρό όριο προκαταβολών στο 20 % για τους διοργανωτές οργανωμένων ταξιδιών και κουπόνια υποχρεωτικής αποδοχής σε περίπτωση σοβαρής κρίσης.

Η επιλογή Γ περιλαμβάνει μέτρα που αποσκοπούν στην επίτευξη του υψηλότερου δυνατού επιπέδου προστασίας των καταναλωτών σε σχέση με επιστροφές χρημάτων για πακέτα που ακυρώθηκαν και την προστασία κατά της αφερεγγυότητας, ιδίως σε περίπτωση κρίσης, αλλά με υψηλό κόστος. Περιλαμβάνει αυστηρό όριο των προκαταβολών στο 20 % τόσο για τους διοργανωτές όσο και για τους παρόχους υπηρεσιών και την υποχρεωτική δημιουργία ταμείου αντιμετώπισης κρίσεων.

Συνολικά, η επιλογή Α έχει τις καλύτερες επιδόσεις. Μολονότι δεν περιέχει τα πλέον αποτελεσματικά μέτρα για την αντιμετώπιση των προβλημάτων που εντοπίστηκαν από κάθε άποψη και δεν είναι μαξιμαλιστική όσον αφορά την προστασία των καταναλωτών, αποφέρει σημαντικά οφέλη για τους ταξιδιώτες και τις επιχειρήσεις, μεταξύ άλλων όσον αφορά την ετοιμότητα για μια μελλοντική κρίση, και με το χαμηλότερο κόστος. Η επιλογή Α είναι η πλέον αποτελεσματική και συνεκτική από τις τρεις επιλογές που αξιολογήθηκαν.

Ως εκ τούτου, η προτιμώμενη επιλογή θα περιορίσει τις προκαταβολές στο 25 % της συνολικής τιμής του πακέτου, επιτρέποντας στον διοργανωτή να απαιτήσει την πληρωμή του υπολοίπου 4 εβδομάδες πριν από την έναρξη των οργανωμένων διακοπών. Ωστόσο, οι διοργανωτές θα διατηρήσουν την ευελιξία να ζητούν υψηλότερες προκαταβολές εάν αυτό δικαιολογείται από την ανάγκη καταβολής υψηλότερων προκαταβολών στους παρόχους υπηρεσιών ή κάλυψης άλλων δαπανών που σχετίζονται ειδικά με την οργάνωση και την εκτέλεση του πακέτου, στον βαθμό που είναι αναγκαία η κάλυψη των εν λόγω δαπανών κατά

τον χρόνο της κράτησης²⁷. Συνολικά, η επιβάρυνση των εταιρειών θα παραμείνει περιορισμένη και θα μπορούσαν να αναμένονται μόνο μικρές αυξήσεις των τιμών για τους ταξιδιώτες.

Επιπλέον, θα συνεπάγεται το δικαίωμα επιστροφής χρημάτων μεταξύ επιχειρήσεων όταν δεν παρέχεται η σχετική υπηρεσία. Στην περίπτωση αυτή, ο διοργανωτής θα δικαιούται επιστροφή των ποσών που κατέβαλε στον πάροχο ή στους παρόχους υπηρεσιών, π.χ. αεροπορικές εταιρείες και ξενοδοχεία, εντός 7 ημερών από την ακύρωση ή τη μη εκτέλεση της υπηρεσίας. Αυτό θα δίνει τη δυνατότητα στους διοργανωτές να πραγματοποιούν επιστροφές χρημάτων στους ταξιδιώτες εντός της προθεσμίας των 14 ημερών που ορίζεται στην οδηγία, διατηρώντας παράλληλα τη ρευστότητά τους. Όταν ο πάροχος ταξιδιωτικών υπηρεσιών ακυρώνει ή δεν παρέχει υπηρεσία που περιλαμβάνεται σε πακέτο, αλλά η σύμβαση οργανωμένου ταξιδιού εξακολουθεί να υφίσταται, το δικαίωμα επιστροφής χρημάτων εντός 7 ημερών θα πρέπει να δίνει τη δυνατότητα στους διοργανωτές να προβαίνουν σε εναλλακτικούς διακανονισμούς για τους ταξιδιώτες. Επιπλέον, οι διοργανωτές θα είναι σε θέση να προσφέρουν κουπόνια ως εναλλακτική λύση αντί της επιστροφής χρημάτων, υπό την προϋπόθεση ότι συμμορφώνονται με συγκεκριμένες εγγυήσεις οι οποίες έχουν θεσπιστεί και ευθυγραμμίζονται σε μεγάλο βαθμό με τη σύσταση της Επιτροπής του 2020.

Τέλος, ενδέχεται τα κράτη μέλη να προβλέπουν μηχανισμούς που να διασφαλίζουν τις επιστροφές χρημάτων στους ταξιδιώτες σύμφωνα με τις νομικές απαιτήσεις, για παράδειγμα, σε περιπτώσεις ακύρωσης πακέτων λόγω αναπόφευκτων και έκτακτων περιστάσεων και όταν οι διοργανωτές δεν είναι σε θέση να εκπληρώσουν τις υποχρεώσεις τους για επιστροφή χρημάτων. Σε περίπτωση που τα κράτη μέλη θεσπίζουν ή διατηρούν τέτοιους μηχανισμούς, θα υποχρεούνται να ενημερώνουν την Επιτροπή και τα κεντρικά σημεία επαφής των άλλων κρατών μελών σχετικά με τους μηχανισμούς αυτούς. Οι μηχανισμοί αυτοί κατά κανόνα χρηματοδοτούνται αποκλειστικά από συνεισφορές των διοργανωτών. Μόνο σε εξαιρετικές περιπτώσεις μπορούν οι μηχανισμοί αυτοί να συγχρηματοδοτούνται από τα κράτη μέλη, και η θέσπισή τους δεν θίγει τις διατάξεις της Ένωσης για τις κρατικές ενισχύσεις. Η διάταξη αυτή θα είναι μακροπρόθεσμα ουδέτερη ως προς το κόστος. Συνολικά, τα μέτρα αυτά θα βελτιώσουν την προστασία των καταναλωτών με πολύ περιορισμένο κόστος για τις επιχειρήσεις (διοργανωτές οργανωμένων ταξιδιών και παρόχους υπηρεσιών).

Για την καλύτερη προστασία των ταξιδιωτών από την αφερεγγυότητα των διοργανωτών, η πρόταση αποσκοπεί στην ενίσχυση των κανόνων αφερεγγυότητας της ΟΟΤ. Τα κράτη μέλη θα συνεχίσουν να αποφασίζουν τα ίδια πώς θα εφαρμόσουν καλύτερα ένα αποτελεσματικό σύστημα προστασίας κατά της αφερεγγυότητας, αλλά η πρόταση περιέχει πρόσθετες προδιαγραφές. Τα κράτη μέλη θα πρέπει να εποπτεύουν τις ρυθμίσεις προστασίας των διοργανωτών κατά της αφερεγγυότητας και να παρακολουθούν την αγορά για την παροχή προστασίας κατά της αφερεγγυότητας και, αν είναι αναγκαίο, μπορούν να απαιτούν δεύτερο επίπεδο προστασίας, όπως ένα εφεδρικό ταμείο. Δεδομένου ότι η ΟΟΤ απαιτεί ήδη ένα ορισμένο επίπεδο προστασίας κατά της αφερεγγυότητας και δεδομένου ότι η προτιμώμενη επιλογή θα καθορίζει μόνο τον τρόπο επίτευξης αυτού του στόχου, η εν λόγω προδιαγραφή

²⁷ Το μέτρο αυτό θα είναι σύμφωνο με την τρέχουσα πρακτική στη Γερμανία, σύμφωνα με την οποία, βάσει της εθνικής νομολογίας σχετικά με τις καταχρηστικές ρήτρες των συμβάσεων, οι προκαταβολές περιορίζονται σε 20 % κατά τη στιγμή της κράτησης, ενώ το υπόλοιπο ποσό καταβάλλεται το νωρίτερο 30 ημέρες πριν από την έναρξη του ταξιδιού. Κατ' εξαίρεση από αυτόν τον γενικό κανόνα, η προκαταβολή μπορεί να υπερβαίνει το 20 % σε περιπτώσεις στις οποίες ο διοργανωτής δικαιολογεί την αύξηση δεόντως, λόγω δαπανών που πραγματοποιήθηκαν κατά τον χρόνο σύναψης της σύμβασης.

δεν είναι πιθανό να αυξήσει το κόστος. Η πρόταση διευκρινίζει περαιτέρω ότι τα κουπόνια που προτείνονται αντί επιστροφής χρημάτων, καθώς και οι εκκρεμείς απαιτήσεις επιστροφής χρημάτων, καλύπτονται από προστασία κατά της αφερεγγυότητας. Ως εκ τούτου, ενδέχεται στην πράξη να οδηγήσει σε κάπως αυξημένο κόστος προστασίας κατά της αφερεγγυότητας για τις εταιρείες στα κράτη μέλη όπου τα κουπόνια και οι απαιτήσεις επιστροφής χρημάτων δεν καλύπτονται επί του παρόντος από προστασία κατά της αφερεγγυότητας. Η αύξηση αυτή του κόστους ενδέχεται να μετακυλιστεί στους ταξιδιώτες. Ταυτόχρονα, το μέτρο αυτό θα ωφελήσει τους διοργανωτές, καθώς θα καταστήσει τα κουπόνια πιο ελκυστικά για τους ταξιδιώτες. Συνεπώς, οι επακόλουθες αυξήσεις του κόστους είναι πιθανό να είναι συνολικά περιορισμένες.

Τέλος, η πρόταση καταργεί ένα είδος συνδεδεμένων ταξιδιωτικών διακανονισμών [τύπος ΣΤΔ α)] και τρία έντυπα πληροφοριών από την ΟΟΤ. Θα τροποποιήσει τον ορισμό του πακέτου που κλείνεται μέσω συνδεδεμένων διαδικασιών κράτησης και του πακέτου ενιαίου σημείου πώλησης. Με τον τρόπο αυτόν η πρόταση θα οδηγήσει σε απλούστευση, σαφέστερους, πιο εύκολα εκτελεστούς κανόνες, καθώς και σαφέστερες πληροφορίες για τους ταξιδιώτες, όπως ζητήθηκε από πολλά ενδιαφερόμενα μέρη, ενώ θα διατηρεί ή θα αυξάνει παράλληλα το σημερινό επίπεδο προστασίας των καταναλωτών. Θα πρέπει να αναφερθεί ότι οι επίσημες ταξιδιωτικές οδηγίες αποτελούν σημαντικό στοιχείο για τον καθορισμό του κατά πόσον ένα πακέτο δεν μπορεί να εκτελεστεί λόγω αναπόφευκτων και έκτακτων περιστάσεων, ενώ θα πρέπει να τηρηθεί η αρχή της κατά περίπτωση αξιολόγησης. Προτείνεται επίσης να διευκρινιστεί ότι οι περιστάσεις στη χώρα αναχώρησης, διαμονής και προορισμού μπορούν να λαμβάνονται υπόψη κατά την αξιολόγηση του δικαιώματος των ταξιδιωτών να ακυρώσουν πακέτο λόγω αναπόφευκτων και έκτακτων περιστάσεων. Τέλος, η πρόταση θα αποσαφηνίσει τους ρόλους των διαφόρων φορέων, αλλά η νομική υποχρέωση επιστροφής των προκαταβολών θα εξακολουθήσει να βαρύνει τον διοργανωτή. Οι αλλαγές αυτές θα παράσχουν μεγαλύτερη σαφήνεια τόσο για τους ταξιδιώτες όσο και για τους διοργανωτές οργανωμένων ταξιδιών και, ως εκ τούτου, θα μειώσουν το διοικητικό κόστος για τις επιχειρήσεις και θα μειώσουν τη ζημία των καταναλωτών.

Στο πλαίσιο της προτιμώμενης επιλογής, οι καταναλωτές θα επωφεληθούν από το γεγονός ότι οι απλουστευμένοι και αποσαφηνισμένοι κανόνες θα μειώσουν τα περιθώρια καταστρατήγησης και θα αποσαφηνίσουν τις πληροφορίες που έχουν στη διάθεσή τους οι ταξιδιώτες, με αποτέλεσμα λιγότερες νομικές διαφορές, εξοικονομώντας έτσι χρόνο, κόστος και προσπάθειες για όλα τα ενδιαφερόμενα μέρη. Ως αντάλλαγμα για τα οφέλη αυτά για τους ταξιδιώτες, αναμένεται μικρή αύξηση των τιμών των πακέτων (δηλαδή 0,3 %), καθώς οι διοργανωτές (και οι πάροχοι υπηρεσιών) αναμένεται να μετακυλήσουν τυχόν αυξήσεις του κόστους στους καταναλωτές. Ωστόσο, αυτή η μικρή αύξηση των τιμών είναι αμελητέα σε σύγκριση με άλλους παράγοντες, μεταξύ άλλων τον πολύ υψηλό πληθωρισμό που έχει επηρεάσει τις περισσότερες οικονομίες, συμπεριλαμβανομένων των κρατών μελών της ΕΕ, κατά την τελευταία διετία. Επιπλέον, υπάρχουν πρόσφατα αποδεικτικά στοιχεία από την έρευνα για τη μεταρρύθμιση της ATOL του Ηνωμένου Βασιλείου²⁸ και παρατηρήσεις των οργανώσεων καταναλωτών της ΕΕ^{29,30} σύμφωνα με τα οποία ορισμένες φορές οι ταξιδιώτες προτιμούν να πληρώνουν πολύ περισσότερα ώστε να απολαύουν υψηλότερης προστασίας. Ως

²⁸ https://consultations.caa.co.uk/corporate-communications/atol-reform-request-for-further-information/user_uploads/atol-reform-request-for-further-information--cap2496-.pdf

²⁹ Απαντήσεις του ΕΓΕΚ, της VZV και της DECO στην ερώτηση 1 της ανοιχτής δημόσιας διαβούλευσης (ΑΔΔ).

³⁰ Έγγραφο θέσης του ΕΓΕΚ, σ.11, https://www.beuc.eu/sites/default/files/publications/beuc-x-2021-115_package_travel_directive_beuc_s_views_on_how_to_regain_consumer_trust_in_the_tourism_sector.pdf

εκ τούτου, τα μέτρα που περιλαμβάνονται στην προτιμώμενη επιλογή δεν αναμένεται να οδηγήσουν σε μείωση της κατανάλωσης πακέτων από ταξιδιώτες.³¹ Συνολικά, ως αποτέλεσμα της προτιμώμενης επιλογής, οι καταναλωτές θα βρίσκονται σε καλύτερη θέση απ' ό,τι στο πλαίσιο του υφιστάμενου καθεστώτος.

Όσον αφορά τις περιβαλλοντικές επιπτώσεις, ορισμένα από τα μέτρα πολιτικής ενδέχεται να οδηγήσουν σε μικρές αυξήσεις των τιμών των πακέτων. Οι αυξήσεις των τιμών θα μπορούσαν δυνητικά να έχουν ως αποτέλεσμα την πώληση λιγότερων πακέτων. Ωστόσο, είναι απίθανο οποιαδήποτε αύξηση των τιμών που θα μπορούσε να συνδέεται άμεσα με αλλαγές στην οδηγία να οδηγήσει σε μείωση των συνολικών ταξιδιών και, ως εκ τούτου, σε χαμηλότερο αποτύπωμα άνθρακα του ταξιδιωτικού τομέα, καθώς οι καταναλωτές ενδέχεται απλώς να στραφούν σε αυτόνομες υπηρεσίες. Τα προτεινόμενα μέτρα πολιτικής δεν αναμένεται να αυξήσουν ούτε το αποτύπωμα άνθρακα των ταξιδιών και, ως εκ τούτου, δεν αναμένεται να έχουν σημαντικό περιβαλλοντικό αντίκτυπο. Συνεπώς, η πρόταση συνάδει με τους περιβαλλοντικούς στόχους της Ευρωπαϊκής Πράσινης Συμφωνίας και του ευρωπαϊκού νομοθετήματος για το κλίμα³², καθώς και με την αρχή της «μη πρόκλησης σημαντικής βλάβης».³³

Οι προτεινόμενες αλλαγές πολιτικής αναμένεται να έχουν ουδέτερο αντίκτυπο στην αρχή του «κατά κανόνα ψηφιακού χαρακτήρα». Όσον αφορά τις κοινωνικές επιπτώσεις, τυχόν επιπτώσεις στην προστασία των καταναλωτών, στην εμπιστοσύνη των καταναλωτών και στην κατανομή του εισοδήματος περιλαμβάνονται στις οικονομικές επιπτώσεις για τους ταξιδιώτες και τις επιχειρήσεις.

• **Καταλληλότητα και απλούστευση του κανονιστικού πλαισίου**

Η αναθεώρηση της οδηγίας θα αποφέρει οφέλη τόσο για τους ταξιδιώτες όσο και για τις ταξιδιωτικές επιχειρήσεις. Η αναθεώρηση θα συνεπάγεται επίσης κάποιο κόστος για τις επιχειρήσεις, το οποίο θα μπορούσε να μετακυλιστεί στους ταξιδιώτες. Ωστόσο, αναμένεται επίσης να μειώσει την επιβάρυνση των επιχειρήσεων, ιδίως χάρη στη μεγαλύτερη νομική σαφήνεια και απλούστευση. Επιπλέον, ορισμένα κράτη μέλη έχουν ήδη θεσπίσει αρκετά από τα μέτρα που θα μπορούσαν να οδηγήσουν σε μέτριες αυξήσεις του κόστους. Ως εκ τούτου, στα εν λόγω κράτη μέλη, οι επιχειρήσεις δεν θα αντιμετωπίσουν πρόσθετο κόστος.

Όσον αφορά τη μείωση της επιβάρυνσης των δημόσιων διοικήσεων, ο υψηλότερος βαθμός νομικής σαφήνειας και το απλουστευμένο κανονιστικό πλαίσιο αναμένεται να αυξήσουν το επίπεδο συμμόρφωσης, και θα καταστήσουν αποτελεσματικότερη την επιβολή. Επιπλέον, τα κράτη μέλη μπορούν να εντοπίσουν βέλτιστες πρακτικές εξετάζοντας το παράδειγμα άλλων κρατών μελών που έχουν ήδη εφαρμόσει τα μέτρα που παρουσιάζονται ως προαιρετικά στο πλαίσιο της προτιμώμενης επιλογής.

³¹ Πρέπει, ωστόσο, να σημειωθεί ότι, δεδομένης της υψηλής ελαστικότητας των τιμών των ταξιδιωτικών υπηρεσιών, ορισμένες επιπτώσεις στις πωλήσεις σε ταξιδιώτες χαμηλού προϋπολογισμού δεν μπορούν να αποκλειστούν πλήρως. Βλ. επίσης παράρτημα 8.

³² Κανονισμός (ΕΕ) 2021/1119.

³³ «Μη πρόκληση σημαντικής βλάβης»: η μη υποστήριξη ή η μη άσκηση οικονομικών δραστηριοτήτων που επιβαρύνουν σημαντικά οποιονδήποτε περιβαλλοντικό στόχο, κατά περίπτωση, κατά την έννοια του άρθρου 17 του κανονισμού (ΕΕ) 2020/852.

Σύμφωνα με την αξιολόγηση, το 2019 περίπου το 99 % των διοργανωτών στην ΕΕ ήταν ΜΜΕ. Το 96 % των επιχειρήσεων που απάντησαν στη δημόσια διαβούλευση είναι ΜΜΕ, η πλειονότητα των οποίων είναι πολύ μικρές επιχειρήσεις. Δεδομένης της ισχυρής εκπροσώπησης των ΜΜΕ και των πολύ μικρών επιχειρήσεων στον τομέα, οι περιορισμένες επιπτώσεις στο κόστος για όλες τις επιχειρήσεις αντικατοπτρίζουν επίσης την κατάσταση των ΜΜΕ και των πολύ μικρών επιχειρήσεων. Οι ΜΜΕ και οι πολύ μικρές επιχειρήσεις θα επωφεληθούν από ορισμένα μέτρα, για παράδειγμα το νέο δικαίωμα επιστροφής χρημάτων μεταξύ επιχειρήσεων και τη δυνατότητα προσφοράς κουπονιών στους ταξιδιώτες αντί επιστροφής χρημάτων, με τον ίδιο τρόπο που ισχύει για τις μεγαλύτερες εταιρείες. Ως εκ τούτου, δεν θα ήταν δικαιολογημένο να εξαιρεθούν οι πολύ μικρές επιχειρήσεις ή να προταθούν μεταβατικές περίοδοι. Η Επιτροπή έλαβε υπόψη τις απόψεις και τις ιδιαιτερότητες των πολύ μικρών επιχειρήσεων κατά τον σχεδιασμό των μέτρων που περιλαμβάνονται στην αναθεώρηση της οδηγίας.

Η χρήση διαδικτυακών διαύλων για τη σύναψη συμβάσεων οργανωμένων ταξιδιών έχει αυξηθεί τα τελευταία χρόνια. Η αναθεώρηση της προηγούμενης ΟΟΤ το 2015 είχε ήδη λάβει υπόψη την τάση αυτή. Ενώ ορισμένες διατάξεις, π.χ. σχετικά με τους συνδεδεμένους ταξιδιωτικούς διακανονισμούς και τις πιθανές αλλαγές τους, μπορεί να αφορούν τις διαδικτυακές πωλήσεις, τα μέτρα πολιτικής που αξιολογήθηκαν δεν αναμένεται να έχουν σημαντικό αντίκτυπο στην ψηφιοποίηση. Συνεπώς, η προτεινόμενη αναθεώρηση της οδηγίας αναμένεται να έχει ουδέτερο αντίκτυπο στην εφαρμογή της αρχής του «κατά κανόνα ψηφιακού χαρακτήρα».

• **Θεμελιώδη δικαιώματα**

Ο Χάρτης των Θεμελιωδών Δικαιωμάτων της Ευρωπαϊκής Ένωσης προστατεύει ευρύ φάσμα δικαιωμάτων στον τομέα του δικαίου των καταναλωτών και της εσωτερικής αγοράς.

Η προτεινόμενη οδηγία δεν έχει αρνητικές επιπτώσεις στα θεμελιώδη δικαιώματα ούτε τα περιορίζει. Ο θετικός αντίκτυπος της βελτίωσης της λειτουργίας της εσωτερικής αγοράς στον τομέα των οργανωμένων ταξιδιών είναι πιθανό να επιτρέψει σε περισσότερους πολίτες της ΕΕ να ασκήσουν τα δικαιώματά τους υπό σαφέστερους όρους. Επιπλέον, η αναθεωρημένη ΟΟΤ αναμένεται να διευκολύνει την ελεύθερη κυκλοφορία των πολιτών τόσο εντός όσο και εκτός της ΕΕ, μέσω απλούστερης και σαφέστερης νομοθεσίας σχετικά με τις υπηρεσίες οργανωμένων ταξιδιών και ισχυρότερων δικαιωμάτων των ταξιδιωτών όσον αφορά τις επιστροφές χρημάτων σε περίπτωση αφερεγγυότητας του διοργανωτή ή σε ορισμένες εξαιρετικές περιόδους κρίσης. Οι προτεινόμενες απλουστεύσεις και η προτεινόμενη βελτιωμένη ενημέρωση των ταξιδιωτών αναμένεται επίσης να έχουν θετικό αντίκτυπο στα άτομα με αναπηρία.

Ενώ η προτεινόμενη αναθεώρηση ενδέχεται να αυξήσει το κόστος συναλλαγών για ορισμένες επιχειρήσεις, θα μειώσει επίσης ορισμένες δαπάνες, χάρη στην απλούστευση και τη βελτίωση της ασφάλειας δικαίου που επέφερε η αναθεώρηση. Η περαιτέρω εναρμόνιση αναμένεται να εξασφαλίσει ίσους όρους ανταγωνισμού και, ως εκ τούτου, να διευκολύνει την ανάπτυξη του διασυννοριακού εμπορίου και/ή των υπηρεσιών εντός της ΕΕ για τα οργανωμένα ταξίδια.

Συνολικά, ο συνδυασμός των μέτρων πολιτικής που περιλαμβάνονται στην προτεινόμενη οδηγία αποσκοπεί στην επίτευξη ισορροπίας μεταξύ των δικαιωμάτων των καταναλωτών και

του δικαιώματος άσκησης επιχειρηματικής δραστηριότητας στον τομέα των οργανωμένων ταξιδιών.

4. ΔΗΜΟΣΙΟΝΟΜΙΚΕΣ ΕΠΙΠΤΩΣΕΙΣ

Η πρόταση δεν απαιτεί επιπλέον πόρους από τον προϋπολογισμό της Ευρωπαϊκής Ένωσης.

5. ΛΟΙΠΑ ΣΤΟΙΧΕΙΑ

- **Σχέδια εφαρμογής και ρυθμίσεις παρακολούθησης, αξιολόγησης και υποβολής εκθέσεων**

Τα κράτη μέλη πρέπει να μεταφέρουν την οδηγία στο εθνικό τους δίκαιο εντός 18 μηνών από την έναρξη ισχύος της και να κοινοποιήσουν στην Επιτροπή τα εθνικά μέτρα μεταφοράς μέσω του Themis. Η Επιτροπή είναι έτοιμη να παράσχει τεχνική υποστήριξη στα κράτη μέλη για την εφαρμογή της οδηγίας.

Η Επιτροπή θα επανεξετάσει την εφαρμογή της οδηγίας πέντε έτη μετά την έναρξη ισχύος της και θα προτείνει, αν κριθεί απαραίτητο, νομοθετικές τροποποιήσεις. Θα παρακολουθεί την πρόοδο προς την επίτευξη των στόχων της πρωτοβουλίας με την παρακολούθηση σειράς βασικών δεικτών (που απαριθμούνται στην έκθεση εκτίμησης επιπτώσεων). Το πλαίσιο παρακολούθησης θα προσαρμοστεί σύμφωνα με τις τελικές νομικές απαιτήσεις και απαιτήσεις εφαρμογής.

- **Αναλυτική επεξήγηση των επιμέρους διατάξεων της πρότασης**

Το άρθρο 1 της παρούσας πρότασης τροποποιεί την οδηγία (ΕΕ) 2015/2302 ως εξής.

Άρθρο 3 σημείο 2 (Πακέτο): Ο ορισμός του πακέτου προσαρμόζεται ώστε να αντικατοπτρίζει το γεγονός ότι, όταν οι υπηρεσίες αγοράζονται από χωριστούς εμπόρους μέσω συνδεδεμένων ηλεκτρονικών διαδικασιών κράτησης, θεωρούνται πακέτο όταν τα προσωπικά στοιχεία του ταξιδιώτη διαβιβάζονται από έναν έμπορο σε άλλον. Οι κρατήσεις διαφορετικών ειδών ταξιδιωτικών υπηρεσιών στο πλαίσιο του ίδιου ταξιδιού ή των ίδιων διακοπών σε ένα μόνο σημείο πώλησης εντός σύντομου χρονικού διαστήματος θεωρούνται πακέτα κατά τον ίδιο τρόπο με τις κρατήσεις διαφορετικών ειδών ταξιδιωτικών υπηρεσιών στο πλαίσιο του ίδιου ταξιδιού ή των ίδιων διακοπών σε ένα μόνο σημείο πώλησης, όταν οι υπηρεσίες επιλέγονται πριν από τη σύναψη της πρώτης σύμβασης από τον ταξιδιώτη. Με τον τρόπο αυτόν αποφεύγεται η τρέχουσα επικάλυψη των ορισμών του πακέτου και των συνδεδεμένων ταξιδιωτικών διακανονισμών, κατά το άρθρο 3 σημείο 5 στοιχείο α). Ως εκ τούτου, το άρθρο 3 σημείο 5 στοιχείο α) διαγράφεται. Η αναθεωρημένη οδηγία διευκρινίζει επίσης ότι ο συνδυασμός ενός ή περισσότερων ειδών υπηρεσιών που σχετίζονται με τη μεταφορά, την παροχή καταλύματος ή την ενοικίαση αυτοκινήτου με μία ή περισσότερες άλλες τουριστικές υπηρεσίες που δεν αντιπροσωπεύουν περισσότερο από το 25 % της αξίας του συνδυασμού και δεν διαφημίζονται ούτε αποτελούν βασικό χαρακτηριστικό του συνδυασμού, δεν συνιστά πακέτο. Η αναφορά στο 25 % προέρχεται από την αιτιολογική σκέψη 18 της ισχύουσας οδηγίας και αντικαθιστά τη διατύπωση «σημαντικό ποσοστό».

Άρθρο 3 σημείο 5 (Συνδεδεμένος ταξιδιωτικός διακανονισμός): Ο ορισμός αυτός απλουστεύεται και αποσαφηνίζεται.

Το άρθρο 5 παράγραφος 1 τροποποιείται προκειμένου να διευκρινιστεί ότι οι πληροφορίες σχετικά με το δικαίωμα του ταξιδιώτη να καταγγείλει τη σύμβαση οργανωμένου ταξιδιού λόγω αναπόφευκτων και έκτακτων περιστάσεων καθίστανται υποχρεωτικές, επιπλέον του δικαιώματος ακύρωσης έναντι χρέωσης καταγγελίας.

Νέο άρθρο 5α (Πληρωμές): Προστίθεται νέο άρθρο για τις πληρωμές. Το άρθρο αυτό προβλέπει ότι, κατ' αρχήν, οι προκαταβολές δεν μπορούν να υπερβαίνουν το 25 % της τιμής του πακέτου και ότι οι πληρωμές του υπολοίπου δεν μπορούν να οφείλονται νωρίτερα από 28 ημέρες πριν από την έναρξη του πακέτου. Ωστόσο, ενδέχεται να ζητηθούν υψηλότερες προκαταβολές όταν αυτό είναι αναγκαίο για τη διασφάλιση της οργάνωσης και της εκτέλεσης του πακέτου. Το άρθρο 5α δεν εφαρμόζεται σε πακέτα για τα οποία έχει γίνει κράτηση λιγότερο από 28 ημέρες πριν από την έναρξη του πακέτου και σε δώρα για οργανωμένα ταξίδια («gift boxes»).

Άρθρο 7 παράγραφος 2 (Περιεχόμενο της σύμβασης οργανωμένου ταξιδιού και έγγραφα που πρέπει να παρέχονται πριν από την έναρξη του πακέτου): Η σύμβαση πρέπει τώρα να διευκρινίζει ότι ο διοργανωτής είναι ο υπεύθυνος για την επιστροφή των χρημάτων και ότι οι ταξιδιώτες μπορούν να επικοινωνούν με τους διοργανωτές μέσω του πωλητή, σύμφωνα με τις νομικές διατάξεις. Προσθέτει ότι το σχετικό έντυπο πληροφοριών που παρατίθεται στο παράρτημα I της οδηγίας θα πρέπει να επισυνάπτεται στη σύμβαση οργανωμένου ταξιδιού, ώστε να παραμένει εύκολα προσβάσιμο στους ταξιδιώτες μετά το προσυμβατικό στάδιο.

Άρθρο 12 παράγραφος 2 (Καταγγελία της σύμβασης οργανωμένου ταξιδιού και δικαίωμα υπαναχώρησης πριν από την έναρξη του πακέτου): Η νέα διατύπωση αυτής της παραγράφου σχετικά με την καταγγελία σύμβασης λόγω αναπόφευκτων και έκτακτων περιστάσεων περιέχει περαιτέρω διευκρινίσεις για την αποσαφήνιση του εν λόγω δικαιώματος καταγγελίας. Η νέα διατύπωση διευκρινίζει ότι το δικαίωμα αυτό ισχύει σε περίπτωση αναπόφευκτων και έκτακτων περιστάσεων στον ταξιδιωτικό προορισμό ή πολύ κοντά σε αυτόν, ή που επηρεάζουν το ταξίδι προς τον προορισμό, αλλά και στον τόπο διαμονής ή αναχώρησης, και επηρεάζουν σε όλες τις περιπτώσεις σημαντικά την εκτέλεση του πακέτου. Η νέα διατύπωση διευκρινίζει επίσης ότι η καταγγελία των συμβάσεων είναι δυνατή εάν μπορεί εύλογα να αναμένεται ότι η εκτέλεσή της σύμβασης οργανωμένου ταξιδιού θα επηρεαστεί σημαντικά από αναπόφευκτες και έκτακτες περιστάσεις.

Νέο άρθρο 12 παράγραφος 3α: Προστίθεται νέα παράγραφος για να διευκρινιστεί ότι οι επίσημες ταξιδιωτικές οδηγίες που εκδίδονται από τις αρχές ή οι σοβαροί περιορισμοί που καλύπτουν τον ταξιδιωτικό προορισμό ή μετά την επιστροφή από τον ταξιδιωτικό προορισμό αποτελούν σημαντικά στοιχεία κατά την αξιολόγηση του κατά πόσον έχουν προκύψει αναπόφευκτες και έκτακτες περιστάσεις και οι οποίες επηρεάζουν σημαντικά την εκτέλεση του πακέτου.

Άρθρο 12 παράγραφος 4: Η παράγραφος αυτή τροποποιείται προκειμένου να διευκρινιστεί ότι ο διοργανωτής υποχρεούται να επιστρέψει τα χρήματα στον ταξιδιώτη σε περίπτωση καταγγελίας της σύμβασης σύμφωνα με το άρθρο 12 παράγραφοι 2 ή 3, ανεξάρτητα από το αν ο ταξιδιώτης ζητεί ρητά επιστροφή χρημάτων. Επιπλέον, ένα νέο εδάφιο προβλέπει ότι, όταν τα κράτη μέλη θεσπίζουν ή διατηρούν μηχανισμούς που αποσκοπούν στη διασφάλιση της επιστροφής χρημάτων στους ταξιδιώτες σύμφωνα με το άρθρο 12 παράγραφος 4, πρέπει να ενημερώνουν την Επιτροπή και τα κεντρικά σημεία επαφής των άλλων κρατών μελών όσον αφορά τις σχετικές διατάξεις. Οποιαδήποτε συγχρηματοδότηση τέτοιων μηχανισμών από τα κράτη μέλη είναι δυνατή μόνο σε εξαιρετικές και δεόντως δικαιολογημένες

περιστάσεις και τελεί υπό την αίρεση της έγκρισής της βάσει των διατάξεων της Ένωσης για τις κρατικές ενισχύσεις.

Νέο άρθρο 12α (Κουπόνια): Προστίθεται νέο άρθρο για τα κουπόνια. Διευκρινίζει ότι σε περίπτωση καταγγελίας της σύμβασης, οι διοργανωτές μπορούν να εκδίδουν στους ταξιδιώτες κουπόνια αντί επιστροφής χρημάτων, αλλά πριν τα αποδεχθούν, οι ταξιδιώτες πρέπει να ενημερώνονται ότι δεν είναι υποχρεωμένοι να αποδεχθούν το κουπόνι. Τα εν λόγω κουπόνια θα πρέπει να ισχύουν για 12 μήνες και η διάρκειά τους μπορεί να παραταθεί μία φορά με την έγκριση και των δύο μερών. Η αξία τους πρέπει να είναι τουλάχιστον ίση με το ποσό της επιστροφής. Πρέπει να είναι μεταβιβάσιμα και να καλύπτονται από προστασία κατά της αφερεγγυότητας.

Το προτεινόμενο νέο κείμενο του άρθρου 17 έχει ως στόχο να καταστήσει την προστασία κατά της αφερεγγυότητας πιο αποτελεσματική και ομοιόμορφη στην ΕΕ με την προσθήκη ορισμένων διευκρινίσεων και προδιαγραφών, ορισμένες από τις οποίες απορρέουν από τις αιτιολογικές σκέψεις της οδηγίας (ΕΕ) 2015/2302. Ορισμένες παράγραφοι του άρθρου 17 παραμένουν αμετάβλητες.

Άρθρο 17 παράγραφος 1 (Αποτελεσματικότητα και πεδίο εφαρμογής της προστασίας κατά της αφερεγγυότητας): Στο πρώτο εδάφιο του άρθρου 17 παράγραφος 1 διευκρινίζεται ότι οι απαιτήσεις επιστροφής χρημάτων και τα κουπόνια καλύπτονται επίσης από προστασία κατά της αφερεγγυότητας.

Το άρθρο 17 παράγραφος 2 τροποποιείται ώστε να αντικατοπτρίζει ότι η εγγύηση θα πρέπει να επαρκεί για την κάλυψη των εξόδων επιστροφής χρημάτων και επαναπατρισμών σε περιπτώσεις αφερεγγυότητας σε χρόνο κατά τον οποίο ο διοργανωτής έχει στην κατοχή του τα υψηλότερα ποσά σε ένα οικονομικό έτος και ότι η εγγύηση θα πρέπει να λαμβάνει υπόψη τις μεταβολές του όγκου των πακέτων που πωλήθηκαν και των αναγκαίων επαναπατρισμών που πρέπει να καλυφθούν σε σύγκριση με τον προβλεπόμενο όγκο.

Άρθρο 17 παράγραφος 3: Διευκρινίζει ότι τα κράτη μέλη εποπτεύουν τις ρυθμίσεις προστασίας των διοργανωτών κατά της αφερεγγυότητας, παρακολουθούν την αγορά παροχής προστασίας κατά της αφερεγγυότητας και μπορούν να απαιτούν δεύτερο επίπεδο προστασίας, όπως ένα εφεδρικό ταμείο. Οποιαδήποτε συγχρηματοδότηση τέτοιων απαιτήσεων από τα κράτη μέλη είναι δυνατή μόνο σε εξαιρετικές και δεόντως δικαιολογημένες περιστάσεις και τελεί υπό την αίρεση της έγκρισής της βάσει των διατάξεων της Ένωσης για τις κρατικές ενισχύσεις.

Άρθρο 17 παράγραφος 6: Η νέα διατύπωση της παραγράφου αυτής περιλαμβάνει πιο συγκεκριμένη προθεσμία για τις επιστροφές χρημάτων σε περίπτωση ακύρωσης του πακέτου λόγω αφερεγγυότητας, επιπλέον του γενικού κριτηρίου «χωρίς αδικαιολόγητη καθυστέρηση». Η προθεσμία αυτή είναι 3 μήνες μετά την υποβολή από τον ταξιδιώτη των αναγκαίων εγγράφων για την εξέταση της αίτησης.

Νέο άρθρο 17 παράγραφος 7: Προστίθεται η νέα παράγραφος 7 η οποία επιτρέπει στα κράτη μέλη να απαιτούν από τους πωλητές να λαμβάνουν μέτρα προστασίας κατά της αφερεγγυότητας, όταν αυτό δικαιολογείται από την έκθεση των ταξιδιωτών σε κινδύνους, γεγονός που αντικατοπτρίζει τη διατύπωση της αιτιολογικής σκέψης 41 της οδηγίας (ΕΕ) 2015/2302.

Άρθρο 18 παράγραφος 2 (Αμοιβαία αναγνώριση της προστασίας κατά της αφερεγγυότητας και διοικητική συνεργασία): Η παράγραφος αυτή τροποποιείται προκειμένου να διευκρινιστεί ότι

τα κεντρικά σημεία επαφής στα κράτη μέλη θα πρέπει επίσης να ανταλλάσσουν πληροφορίες σχετικά με την προστασία κατά της αφερεγγυότητας και σχετικά ζητήματα, συμπεριλαμβανομένων των επιστροφών χρημάτων για καταγγελλθείσες συμβάσεις οργανωμένου ταξιδιού.

Άρθρο 19 (Απαιτήσεις σχετικά με την προστασία κατά της αφερεγγυότητας και την παροχή πληροφοριών για τους συνδεδεμένους ταξιδιωτικούς διακανονισμούς): Το άρθρο αυτό τροποποιείται ώστε να αντικατοπτρίζει την απλουστευμένη έννοια των συνδεδεμένων ταξιδιωτικών διακανονισμών.

Άρθρο 22 (Δικαίωμα αποκατάστασης και επιστροφής χρημάτων από τους παρόχους υπηρεσιών στους διοργανωτές): Προστίθεται νέα παράγραφος που διευκρινίζει ότι, όταν οι πάροχοι υπηρεσιών ακυρώνουν ή δεν παρέχουν υπηρεσία που αποτελεί μέρος του πακέτου, έχουν την υποχρέωση να επιστρέψουν στον διοργανωτή τα ποσά που έλαβαν για τη σχετική υπηρεσία εντός 7 ημερών.

Το παράρτημα I της οδηγίας (ΕΕ) 2015/2302 αντικαθίσταται προκειμένου να παρέχονται στους ταξιδιώτες σαφέστερες πληροφορίες σχετικά με τα δικαιώματά τους.

Το παράρτημα II της οδηγίας (ΕΕ) 2015/2302 αντικαθίσταται προκειμένου να ληφθεί υπόψη η απλούστευση όσον αφορά την έννοια του συνδεδεμένου ταξιδιωτικού διακανονισμού και να βελτιωθεί η εφαρμογή της έννοιας αυτής.

Το άρθρο 2 της παρούσας πρότασης προβλέπει ότι, 5 έτη μετά την έναρξη ισχύος της, η Επιτροπή υποβάλλει έκθεση στο Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο και στο Συμβούλιο σχετικά με την εφαρμογή της εν λόγω οδηγίας, λαμβάνοντας υπόψη τον αντίκτυπο στις ΜΜΕ. Το άρθρο 3 της παρούσας πρότασης ορίζει ότι τα κράτη μέλη πρέπει να μεταφέρουν την τροποποιητική οδηγία στο εθνικό τους δίκαιο εντός 18 μηνών από την έναρξη ισχύος της. Η τροποποιητική οδηγία θα τεθεί σε ισχύ την εικοστή ημέρα μετά τη δημοσίευσή της στην Επίσημη Εφημερίδα της Ευρωπαϊκής Ένωσης. Τα κράτη μέλη θα υποχρεούνται να ξεκινήσουν να εφαρμόζουν την οδηγία 6 μήνες από την ημερομηνία μεταφοράς της στο εθνικό δίκαιο.

Πρόταση

ΟΔΗΓΙΑ ΤΟΥ ΕΥΡΩΠΑΪΚΟΥ ΚΟΙΝΟΒΟΥΛΙΟΥ ΚΑΙ ΤΟΥ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟΥ

για την τροποποίηση της οδηγίας (ΕΕ) 2015/2302 ώστε να καταστεί αποτελεσματικότερη η προστασία των ταξιδιωτών και να απλουστευθούν και να αποσαφηνιστούν ορισμένες πτυχές της οδηγίας

(Κείμενο που παρουσιάζει ενδιαφέρον για τον ΕΟΧ)

ΤΟ ΕΥΡΩΠΑΪΚΟ ΚΟΙΝΟΒΟΥΛΙΟ ΚΑΙ ΤΟ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟ ΤΗΣ ΕΥΡΩΠΑΪΚΗΣ ΕΝΩΣΗΣ,

Έχοντας υπόψη τη Συνθήκη για τη λειτουργία της Ευρωπαϊκής Ένωσης και ιδίως το άρθρο 114,

Έχοντας υπόψη την πρόταση της Ευρωπαϊκής Επιτροπής,

Κατόπιν διαβίβασης του σχεδίου νομοθετικής πράξης στα εθνικά κοινοβούλια,

Έχοντας υπόψη τη γνώμη της Ευρωπαϊκής Οικονομικής και Κοινωνικής Επιτροπής¹,

Έχοντας υπόψη τη γνώμη της Επιτροπής των Περιφερειών²,

Αποφασίζοντας σύμφωνα με τη συνήθη νομοθετική διαδικασία,

Εκτιμώντας τα ακόλουθα:

- (1) Η οδηγία (ΕΕ) 2015/2302 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου³ εκσυγχρόνισε το νομικό πλαίσιο για τα οργανωμένα ταξίδια υπό το πρίσμα των εξελίξεων στην αγορά και την τεχνολογία. Στόχος της εν λόγω οδηγίας ήταν να καλύψει νέους τρόπους κράτησης ταξιδιωτικών υπηρεσιών που είχαν προκύψει, συμπεριλαμβανομένων εξατομικευμένων συνδυασμών ταξιδιωτικών υπηρεσιών, οι

¹ ΕΕ C της , σ. .

² ΕΕ C της , σ. .

³ Οδηγία (ΕΕ) 2015/2302 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 25ης Νοεμβρίου 2015, σχετικά με τα οργανωμένα ταξίδια και τους συνδεδεμένους ταξιδιωτικούς διακανονισμούς, η οποία τροποποιεί τον κανονισμό (ΕΚ) αριθ. 2006/2004 και την οδηγία 2011/83/ΕΕ του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου και καταργεί την οδηγία 90/314/ΕΟΚ του Συμβουλίου (ΕΕ L 326 της 11.12.2015, σ. 1).

οποίοι δεν καλύπτονταν από την οδηγία 90/314/ΕΟΚ του Συμβουλίου⁴ ή βρίσκονταν σε νομικά γκρίζα ζώνη, ενώ ενίσχυσε τα δικαιώματα των ταξιδιωτών οργανωμένων ταξιδιών με διάφορους τρόπους. Ταυτόχρονα, η οδηγία είχε ως στόχο τη διασφάλιση θεμιτότερου ανταγωνισμού μεταξύ των διαφόρων τύπων ταξιδιωτικών επιχειρήσεων που δραστηριοποιούνται στην αγορά οργανωμένων ταξιδιών.

- (2) Η οδηγία (ΕΕ) 2015/2302, για την επίτευξη των εν λόγω στόχων, διεύρυνε τον ορισμό του όρου «πακέτο» σε σύγκριση με την οδηγία 90/314/ΕΟΚ. Η οδηγία (ΕΕ) 2015/2302 προσδιόρισε περαιτέρω τα υφιστάμενα δικαιώματα των ταξιδιωτών και εισήγαγε νέα, όπως το δικαίωμα των ταξιδιωτών να καταγγέλλουν τη σύμβαση οργανωμένου ταξιδιού χωρίς χρέωση καταγγελίας, υπό ορισμένες προϋποθέσεις, σε περίπτωση αναπόφευκτων και έκτακτων περιστάσεων. Επιπλέον, η οδηγία (ΕΕ) 2015/2302 δημιούργησε τη νέα έννοια του «συνδεδεμένου ταξιδιωτικού διακανονισμού», η οποία περιλαμβάνει τις κρατήσεις που πραγματοποιούνται σε ένα σημείο πώλησης και τις κρατήσεις σε διαφορετικά σημεία πώλησης τις οποίες ο έμπορος «διευκολύνει με στοχευμένο τρόπο». Οι συνδεδεμένοι ταξιδιωτικοί διακανονισμοί αντιμετωπίζονται σε μεγάλο βαθμό ως αυτοτελείς υπηρεσίες, αλλά οι πληρωμές που λαμβάνει ο έμπορος που διευκολύνει συνδεδεμένο ταξιδιωτικό διακανονισμό πρέπει να προστατεύονται από την αφερεγγυότητα του εν λόγω εμπόρου. Η οδηγία (ΕΕ) 2015/2302 είχε ως στόχο τη διασφάλιση της διαφάνειας, υποχρεώνοντας τους εμπόρους να ενημερώνουν τους ταξιδιώτες σχετικά με τη φύση του ταξιδιωτικού προϊόντος που τους προσφερόταν και σχετικά με τα συναφή δικαιώματα μέσω εντύπων βασικών πληροφοριών που περιέχονται στα παραρτήματα Ι και ΙΙ της εν λόγω οδηγίας.
- (3) Μολονότι, συνολικά, η οδηγία (ΕΕ) 2015/2302 λειτούργησε ικανοποιητικά, έχουν προκύψει αρκετές προκλήσεις από την έναρξη της εφαρμογής της, την 1η Ιουλίου 2018. Η πανδημία COVID-19 και τα σχετικά κυβερνητικά μέτρα είχαν σημαντικό αντίκτυπο τόσο στον ταξιδιωτικό κλάδο όσο και στους ταξιδιώτες και αποκάλυψαν ορισμένες αδυναμίες στα επιχειρηματικά μοντέλα που επικρατούν, ενώ κατέδειξαν ότι ορισμένες διατάξεις της οδηγίας θα μπορούσαν να αποσαφηνιστούν.
- (4) Ως εκ τούτου, είναι αναγκαίο να καλυφθούν τα κενά που εντοπίστηκαν στους ισχύοντες κανόνες, καθώς και να αποσαφηνιστούν και να απλουστευθούν ορισμένες έννοιες και διατάξεις, ώστε με αυτόν τον τρόπο να ενισχυθεί η αποτελεσματικότητα της οδηγίας (ΕΕ) 2015/2302 προς όφελος των ταξιδιωτών και των ταξιδιωτικών επιχειρήσεων, μεταξύ των οποίων υπάρχει μεγάλος αριθμός πολύ μικρών, μικρών και μεσαίων επιχειρήσεων.
- (5) Ενώ, συνολικά, ο ορισμός του «πακέτου» θεωρείται αποτελεσματικός, ο ορισμός και οι κανόνες για τους συνδεδεμένους ταξιδιωτικούς διακανονισμούς, καθώς και η οριοθέτησή τους από τα πακέτα, θα πρέπει να αποσαφηνιστούν και να απλουστευθούν. Η εν λόγω αποσαφήνιση και απλούστευση των ορισμών και των εννοιών «πακέτο» και «συνδεδεμένος ταξιδιωτικός διακανονισμός» αναμένεται να αυξήσει την ασφάλεια δικαίου για όλα τα μέρη, καθιστώντας παράλληλα αποτελεσματικότερη την προστασία των ταξιδιωτών και διασφαλίζοντας ίσους όρους ανταγωνισμού για τους εμπόρους. Ταυτόχρονα, θα πρέπει να μειωθεί ο αριθμός των

⁴ Οδηγία 90/314/ΕΟΚ του Συμβουλίου, της 13ης Ιουνίου 1990, για τα οργανωμένα ταξίδια και τις οργανωμένες διακοπές και περιηγήσεις (ΕΕ L 158 της 23.6.1990, σ. 59).

εντύπων πληροφοριών που οφείλουν να χρησιμοποιούν οι έμποροι όταν ενημερώνουν τους ταξιδιώτες σχετικά με τα δικαιώματά τους.

- (6) Η αρχή στην οποία βασίζεται ο ορισμός του «πακέτου» θα πρέπει να παραμείνει ότι υπάρχει στενή σχέση μεταξύ των διαφορετικών ταξιδιωτικών υπηρεσιών για τις οποίες έχει γίνει κράτηση στο πλαίσιο του ίδιου ταξιδιού ή των ίδιων διακοπών. Προκειμένου να διασφαλιστεί ότι δεν υπάρχει αλληλεπικάλυψη μεταξύ του ορισμού του «πακέτου» και του «συνδεδεμένου ταξιδιωτικού διακανονισμού» και να εξαλειφθούν οι δυσκολίες στη διάκριση μεταξύ πακέτων και συνδεδεμένων ταξιδιωτικών διακανονισμών, οι κρατήσεις διαφορετικών ειδών ταξιδιωτικών υπηρεσιών στο πλαίσιο του ίδιου ταξιδιού ή των ίδιων διακοπών σε ένα σημείο πώλησης όπου οι ταξιδιωτικές υπηρεσίες έχουν επιλεγεί πριν από τη σύναψη της πρώτης σύμβασης από τον ταξιδιώτη θα πρέπει να θεωρούνται πακέτα όπως και οι ταξιδιωτικές υπηρεσίες που έχουν κρατηθεί σε ένα σημείο πώλησης εντός σύντομου χρονικού διαστήματος. Και στις δύο περιπτώσεις, υπάρχει στενός σύνδεσμος μεταξύ των κρατήσεων ταξιδιωτικών υπηρεσιών. Ως εκ τούτου, ο ορισμός του «πακέτου» θα πρέπει να καλύπτει και τις δύο περιπτώσεις, ενώ οι κρατήσεις που γίνονται στο πλαίσιο μίας και μόνον επίσκεψης ή επαφής με ένα σημείο πώλησης θα πρέπει να αφαιρεθούν από τον ορισμό του συνδεδεμένου ταξιδιωτικού διακανονισμού.
- (7) Στο πλαίσιο των κρατήσεων που πραγματοποιούνται εντός σύντομου χρονικού διαστήματος σε ένα σημείο πώλησης, είναι σκόπιμο να αντικατασταθεί το μάλλον ασαφές κριτήριο της «μίας και μόνον επίσκεψης ή επαφής». Ως εκ τούτου, οι κρατήσεις διαφορετικών ειδών ταξιδιωτικών υπηρεσιών για το ίδιο ταξίδι ή τις ίδιες διακοπές που πραγματοποιούνται εντός τριών ωρών θα πρέπει πάντα να θεωρούνται πακέτα. Το ίδιο θα πρέπει να ισχύει όταν, πριν από την ολοκλήρωση της πρώτης κράτησης, ο έμπορος καλεί τον ταξιδιώτη να κάνει κράτηση πρόσθετων υπηρεσιών για το ίδιο ταξίδι ή τις ίδιες διακοπές μετά την ολοκλήρωση της πρώτης κράτησης, και όταν οι επόμενες κρατήσεις πραγματοποιούνται εντός 24 ωρών από τη σύναψη της πρώτης σύμβασης.
- (8) Ο ορισμός του πακέτου που διαμορφώνεται μέσω συνδεδεμένων ηλεκτρονικών διαδικασιών κράτησης στο άρθρο 3 σημείο 2) στοιχείο β) σημείο ν) της οδηγίας (ΕΕ) 2015/2302, σύμφωνα με τον οποίο το όνομα, τα στοιχεία πληρωμών και η διεύθυνση ηλεκτρονικού ταχυδρομείου του ταξιδιώτη διαβιβάζονται από έναν έμπορο σε άλλον, έχει αποδειχθεί υπερβολικά στενός. Ως εκ τούτου, είναι σκόπιμο να θεωρούνται ως «πακέτο» κρατήσεις διαφορετικών ειδών ταξιδιωτικών υπηρεσιών στο πλαίσιο του ίδιου ταξιδιού ή των ίδιων διακοπών, όταν ο έμπορος που είναι συμβαλλόμενο μέρος της πρώτης σύμβασης διαβιβάζει σε έμπορο που είναι συμβαλλόμενο μέρος της δεύτερης ή περαιτέρω σύμβασης εναλλακτικά το όνομα του ταξιδιώτη, τα στοιχεία πληρωμών, τη διεύθυνση ηλεκτρονικού ταχυδρομείου ή οποιοδήποτε άλλο από τα δεδομένα προσωπικού χαρακτήρα του ταξιδιώτη. Η εν λόγω διαβίβαση δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα υποδηλώνει στενό σύνδεσμο μεταξύ των κρατήσεων/συμβάσεων και έτσι το κριτήριο των 24 ωρών για τη δεύτερη κράτηση δεν είναι απαραίτητο και θα πρέπει να απαλειφθεί.
- (9) Ο ορισμός του «συνδεδεμένου ταξιδιωτικού διακανονισμού» θα πρέπει να καλύπτει περιπτώσεις στις οποίες ο έμπορος που είναι συμβαλλόμενο μέρος της πρώτης σύμβασης και λαμβάνει πληρωμές από τον ταξιδιώτη ή για λογαριασμό του καλεί τον ταξιδιώτη να κάνει κράτηση για πρόσθετα είδη ταξιδιωτικών υπηρεσιών στο πλαίσιο του ίδιου ταξιδιού ή των ίδιων διακοπών. Στο πλαίσιο αυτό, ο έμπορος που είναι

συμβαλλόμενο μέρος της πρώτης σύμβασης θα πρέπει να λαμβάνει προστασία κατά της αφερεγγυότητας. Επιπλέον, προκειμένου να διασφαλιστεί ότι οι ταξιδιώτες επωφελούνται πλήρως από τους κανόνες για την προστασία κατά της αφερεγγυότητας και ότι οι έμποροι γνωρίζουν πως υπόκεινται σε αυτή την υποχρέωση, είναι σκόπιμο τα έντυπα πληροφοριών σχετικά με τους συνδεδεμένους ταξιδιωτικούς διακανονισμούς να συνιστούν στους ταξιδιώτες να καταγράφουν την πρόσκληση και την πρόσθετη κράτηση, για παράδειγμα μέσω στιγμιότυπων οθόνης, και να ενημερώνουν τον έμπορο με τον οποίο συνήφθη η πρώτη σύμβαση ότι έχει συναφθεί σύμβαση για πρόσθετο είδος ταξιδιωτικής υπηρεσίας στο πλαίσιο του ίδιου ταξιδιού ή των ίδιων διακοπών εντός 24 ωρών από την πρόσκληση του εμπορίου. Ο έμπορος θα πρέπει να υποχρεούται να θέτει στη διάθεση των ταξιδιωτών τοποθεσία, όπως διεύθυνση ηλεκτρονικού ταχυδρομείου ή ιστότοπο, όπου οι ταξιδιώτες μπορούν να καταχωρίζουν τις εν λόγω πληροφορίες και επιβεβαιώνει τη λήψη των εν λόγω πληροφοριών.

- (10) Όσον αφορά τα πακέτα στα οποία, για παράδειγμα, το κατάλυμα συνδυάζεται με άλλες τουριστικές υπηρεσίες, αλλά τα οποία δεν περιλαμβάνουν μεταφορά επιβατών, το γενικό κριτήριο του «σημαντικού ποσοστού» της αξίας του συνδυασμού, το οποίο ισχύει για τις τουριστικές υπηρεσίες του άρθρου 3 σημείο 1) στοιχείο δ), θα πρέπει να αντικατασταθεί από το ειδικότερο κριτήριο του «τουλάχιστον 25 %» προκειμένου να αυξηθεί η ασφάλεια δικαίου.
- (11) Όπως αποδείχθηκε, ειδικότερα, κατά τη διάρκεια της πανδημίας COVID-19, η επικρατούσα επιχειρηματική πρακτική των προκαταβολών, η απουσία κανόνων μεταξύ επιχειρήσεων σχετικά με τις επιστροφές χρημάτων στον διοργανωτή πακέτων για υπηρεσίες που ακυρώθηκαν ή δεν παρασχέθηκαν από τους παρόχους υπηρεσιών, η απουσία κανόνων για τα κουπόνια, καθώς και η αβεβαιότητα σχετικά με το κατά πόσον οι αιτήσεις επιστροφής χρημάτων και τα κουπόνια για πακέτα που ακυρώθηκαν καλύπτονται από προστασία κατά της αφερεγγυότητας, μπορούν να προκαλέσουν δυσκολίες σε σχέση με τις επιστροφές χρημάτων στους ταξιδιώτες, ιδίως όταν αναπόφευκτες και έκτακτες περιστάσεις οδηγούν σε πολυάριθμες ακυρώσεις και επηρεάζουν πολλούς ταξιδιωτικούς προορισμούς. Ως εκ τούτου, θα πρέπει να προβλεφθεί ότι οι πληρωμές των ταξιδιωτών προστατεύονται αποτελεσματικά ανά πάσα στιγμή, μεταξύ άλλων σε περίπτωση κρίσης. Επιπλέον, θα πρέπει να διασφαλιστεί ότι τα εθνικά συστήματα προστασίας κατά της αφερεγγυότητας είναι ανθεκτικά και παρέχουν πιο ομοιόμορφη προστασία.
- (12) Υπάρχουν ορισμένοι κίνδυνοι που είναι εγγενείς στην επιχειρηματική πρακτική της απαίτησης προκαταβολών, ιδίως σε περιπτώσεις όπου οι διοργανωτές υποχρεούνται να επιστρέψουν σημαντικά ποσά στους ταξιδιώτες για ταξίδια που ακυρώθηκαν εντός σύντομου χρονικού διαστήματος. Ως εκ τούτου, θα πρέπει να προβλεφθεί ότι οι προκαταβολές, δηλαδή οι πληρωμές που ζητούνται από τους ταξιδιώτες κατά τη στιγμή της κράτησης ή λίγο αργότερα, δεν θα πρέπει να υπερβαίνουν το 25 % της συνολικής τιμής του πακέτου, και ότι οι διοργανωτές ή, κατά περίπτωση, οι πωλητές δεν θα πρέπει να επιτρέπεται να ζητήσουν την καταβολή του υπόλοιπου ποσού νωρίτερα από 28 ημέρες πριν από την έναρξη του πακέτου. Ταυτόχρονα, οι διοργανωτές και, κατά περίπτωση, οι πωλητές θα πρέπει να είναι σε θέση να ζητούν υψηλότερες προκαταβολές όταν αυτό είναι αναγκαίο για τη διασφάλιση της οργάνωσης και της ορθής εκτέλεσης του πακέτου. Το επίπεδο των προκαταβολών που ζητούν οι διοργανωτές μπορεί να δικαιολογείται από προκαταβολές προς τους παρόχους υπηρεσιών, ακόμη και όταν ανήκουν στον ίδιο όμιλο εταιρειών με τον

διοργανωτή, ή από την ανάγκη κάλυψης των δαπανών του διοργανωτή που σχετίζονται άμεσα με την οργάνωση και την εκτέλεση του πακέτου κατά τον χρόνο της κράτησης ή λίγο αργότερα. Εδώ μπορεί να περιλαμβάνονται, κατά περίπτωση, οι προμήθειες που ζητούν οι πωλητές.

- (13) Το επίπεδο των προκαταβολών δεν θα πρέπει να απαιτεί διαφορετικούς υπολογισμούς για κάθε πακέτο, αλλά μπορεί να καθοριστεί για ομάδες πακέτων που έχουν παρόμοια χαρακτηριστικά όσον αφορά την αναγκαιότητα της προκαταβολής. Οι διοργανωτές και, κατά περίπτωση, οι πωλητές θα πρέπει να συνεχίσουν να υποχρεούνται να ενημερώνουν τους ταξιδιώτες, πριν από τη σύναψη της σύμβασης, σχετικά με τις προκαταβολές που ζητούν.
- (14) Δεδομένου ότι ο περιορισμός των προκαταβολών δεν είναι συμβατός με την έννοια των δώρων («gift boxes») για οργανωμένα ταξίδια, όπως αναφέρεται στο άρθρο 3 σημείο 2) στοιχείο β) σημείο iv) της οδηγίας (ΕΕ) 2015/2302, και των πακέτων για τα οποία έχει γίνει κράτηση λιγότερο από 28 ημέρες πριν από την έναρξη του πακέτου, οι δύο αυτοί τύποι πακέτων θα πρέπει να εξαιρεθούν από τον περιορισμό των προκαταβολών που θεσπίζει η παρούσα οδηγία.
- (15) Όταν μια ταξιδιωτική υπηρεσία που περιλαμβάνεται σε πακέτο ακυρώνεται ή δεν εκτελείται και έχουν καταβληθεί προκαταβολές στον αντίστοιχο πάροχο υπηρεσιών, οι διοργανωτές θα πρέπει να δικαιούνται επιστροφή από τους παρόχους υπηρεσιών των καταβληθέντων ποσών εντός 7 ημερών. Αυτό το δικαίωμα επιστροφής χρημάτων θα πρέπει να επιτρέπει στους διοργανωτές να συμμορφώνονται με την υποχρέωσή τους για επιστροφή χρημάτων στους ταξιδιώτες εντός 14 ημερών σε περίπτωση καταγγελίας και της σύμβασης οργανωμένου ταξιδιού στο σύνολό της. Όταν ο πάροχος ταξιδιωτικών υπηρεσιών ακυρώνει ή δεν παρέχει υπηρεσία που περιλαμβάνεται σε πακέτο, αλλά η σύμβαση οργανωμένου ταξιδιού εξακολουθεί να υφίσταται, το δικαίωμα επιστροφής χρημάτων εντός 7 ημερών θα πρέπει να δίνει τη δυνατότητα στους διοργανωτές να προβαίνουν σε εναλλακτικούς διακανονισμούς.
- (16) Σε ορισμένες περιπτώσεις, τα κουπόνια οικειοθελούς αποδοχής σε ταξιδιώτες μπορούν να αποτελέσουν χρήσιμη εναλλακτική λύση αντί της επιστροφής χρημάτων. Τα κουπόνια μπορούν να παράσχουν μεγαλύτερη ευελιξία στους διοργανωτές, ιδίως εάν έρχονται αντιμέτωποι με την υποχρέωση να πραγματοποιήσουν πολλές επιστροφές χρημάτων εντός σύντομου χρονικού διαστήματος. Ταυτόχρονα, τα κουπόνια μπορούν να είναι αποδεκτά για ταξιδιώτες που δεν χρειάζονται άμεση επιστροφή χρημάτων, εφόσον υπάρχουν συγκεκριμένες νομικές εγγυήσεις. Ως εκ τούτου, θα πρέπει να θεσπιστούν σαφείς κανόνες για τα κουπόνια οι οποίοι να παρέχουν τέτοιες εγγυήσεις. Οι εγγυήσεις αυτές θα πρέπει να περιλαμβάνουν διαφάνεια σχετικά με την οικειοθελή αποδοχή και τα βασικά χαρακτηριστικά των κουπονιών, καθώς και σχετικά με τα δικαιώματα των ταξιδιωτών σε σχέση με τα κουπόνια, για παράδειγμα, το γεγονός ότι προστατεύονται από την αφερεγγυότητα του διοργανωτή και ότι οι ταξιδιώτες δικαιούνται αυτόματη επιστροφή χρημάτων όταν ένα κουπόνι δεν εξοφληθεί κατά τη διάρκεια ισχύος του. Οι διοργανωτές μπορούν να καταστήσουν τα κουπόνια πιο ελκυστικά, για παράδειγμα, αυξάνοντας το ποσό του κουπονιού σε σύγκριση με το δικαίωμα επιστροφής χρημάτων του ταξιδιώτη. Στις περιπτώσεις αυτές, η προστασία κατά της αφερεγγυότητας θα πρέπει να περιορίζεται στο ποσό των πληρωμών που κατέβαλε ο ταξιδιώτης.

- (17) Ενδέχεται τα κράτη μέλη να προβλέπουν μηχανισμούς που να διασφαλίζουν τις επιστροφές χρημάτων στους ταξιδιώτες σύμφωνα με τις νομικές απαιτήσεις, για παράδειγμα, σε περιπτώσεις ακύρωσης πακέτων λόγω αναπόφευκτων και έκτακτων περιστάσεων και όταν οι διοργανωτές δεν είναι σε θέση να εκπληρώσουν τις υποχρεώσεις τους για επιστροφή χρημάτων. Τα κράτη μέλη που θεσπίζουν ή διατηρούν τέτοιους μηχανισμούς θα πρέπει, προς ενίσχυση της διαφάνειας, να υποχρεούνται να ενημερώνουν την Επιτροπή και τα κεντρικά σημεία επαφής των άλλων κρατών μελών σχετικά με τους μηχανισμούς αυτούς. Οι μηχανισμοί αυτοί κατά κανόνα χρηματοδοτούνται αποκλειστικά από συνεισφορές των διοργανωτών. Μόνο σε εξαιρετικές περιπτώσεις μπορούν οι μηχανισμοί αυτοί να συγχρηματοδοτούνται από τα κράτη μέλη, και η θέσπισή τους δεν θίγει τις διατάξεις της Ένωσης για τις κρατικές ενισχύσεις.
- (18) Η πληθώρα πιθανών καταστάσεων που μπορεί να οδηγήσουν σε καταγγελία της σύμβασης οργανωμένου ταξιδιού λόγω αναπόφευκτων και έκτακτων περιστάσεων που επηρεάζουν σημαντικά την εκτέλεση του πακέτου απαιτεί αξιολόγηση κατά περίπτωση, για παράδειγμα, υπό το πρίσμα της φύσης και της έκτασης των περιστάσεων αυτών. Θα πρέπει να διευκρινιστεί ότι η καταγγελία της σύμβασης είναι δυνατή εάν μπορεί εύλογα να αναμένεται ότι η εκτέλεσή της θα επηρεαστεί σημαντικά από αναπόφευκτες και έκτακτες περιστάσεις.
- (19) Κατά τη διάρκεια της πανδημίας COVID-19, προέκυψαν διαφορετικές ερμηνείες όσον αφορά τα δικαιώματα ακύρωσης λόγω «αναπόφευκτων και έκτακτων περιστάσεων», μεταξύ άλλων σε σχέση με τη σημασία των ταξιδιωτικών οδηγιών. Ως εκ τούτου, είναι σκόπιμο να διευκρινιστεί ότι οι επίσημες ταξιδιωτικές οδηγίες για τον ταξιδιωτικό προορισμό που εκδίδονται από τις αρχές του κράτους μέλους διαμονής ή αναχώρησης του ταξιδιώτη ή της χώρας προορισμού αποτελούν σημαντικά στοιχεία κατά την αξιολόγηση του αν η καταγγελία της σύμβασης είναι δικαιολογημένη. Θα πρέπει επίσης να διευκρινιστεί ότι οι σοβαροί περιορισμοί στον ταξιδιωτικό προορισμό ή που εφαρμόζονται μετά την επιστροφή από το ταξίδι ή τις διακοπές, όπως οι απαιτήσεις καραντίνας για σημαντικό χρονικό διάστημα, είναι επίσης σημαντικοί κατά την αξιολόγηση του αν η καταγγελία της σύμβασης οργανωμένου ταξιδιού είναι δικαιολογημένη.
- (20) Θα πρέπει επίσης να διευκρινιστεί ότι η προθεσμία επιστροφής χρημάτων των 14 ημερών, η οποία ξεκινά από την καταγγελία της σύμβασης, ισχύει ανεξάρτητα από το αν ο ταξιδιώτης ζητεί ρητά την επιστροφή χρημάτων.
- (21) Προκειμένου να διασφαλιστούν η αποτελεσματική και ομοιόμορφη προστασία των ταξιδιωτών και ίσοι όροι ανταγωνισμού για τους διοργανωτές, θα πρέπει να προβλεφθεί ότι η προστασία των διοργανωτών κατά της αφερεγγυότητας καλύπτει όλες τις πληρωμές που πραγματοποιούνται από τους ταξιδιώτες ή για λογαριασμό τους σε περίπτωση αφερεγγυότητας του διοργανωτή, συμπεριλαμβανομένων των περιπτώσεων στις οποίες το πακέτο δεν εκτελείται εν όλω ή εν μέρει λόγω αφερεγγυότητας του διοργανωτή και των περιπτώσεων στις οποίες ο ταξιδιώτης είχε δικαίωμα επιστροφής χρημάτων ή είχε λάβει κουπόνι από τον διοργανωτή πριν από την αφερεγγυότητά του.
- (22) Προκειμένου να διασφαλίζεται η αποτελεσματικότητα της προστασίας κατά της αφερεγγυότητας για τους ταξιδιώτες ανά πάσα στιγμή, θα πρέπει να προβλέπεται ότι η εγγύηση επαρκεί για την κάλυψη του κόστους επιστροφής χρημάτων και

επαναπατρισμού σε περιπτώσεις αφερεγγυότητας σε χρόνο κατά τον οποίο ο διοργανωτής έχει στην κατοχή του τα υψηλότερα ποσά πληρωμών. Τυχόν αυξήσεις των εν λόγω ποσών λόγω υψηλότερου αναμενόμενου όγκου πακέτων που πωλήθηκαν σε δεδομένη περίοδο θα πρέπει να λαμβάνονται υπόψη. Θα πρέπει να διευκρινιστεί ότι τα κράτη μέλη θα πρέπει να εποπτεύουν την προστασία των διοργανωτών κατά της αφερεγγυότητας και να παρακολουθούν την αγορά για την παροχή προστασίας κατά της αφερεγγυότητας. Εάν είναι αναγκαίο, τα κράτη μέλη θα πρέπει να μπορούν να απαιτούν δεύτερο επίπεδο προστασίας, όπως ένα εφεδρικό ταμείο. Αυτό μπορεί είναι σημαντικό, για παράδειγμα, όταν τα ασφαλιστήρια συμβόλαια δεν παρέχουν το απαιτούμενο επίπεδο προστασίας. Τα εν λόγω εφεδρικά ταμεία θα πρέπει κατά κανόνα να χρηματοδοτούνται αποκλειστικά από συνεισφορές των διοργανωτών. Θα πρέπει να διευκρινιστεί ότι τα εν λόγω μέτρα μπορούν να συγχρηματοδοτηθούν από τα κράτη μέλη μόνο σε εξαιρετικές περιστάσεις και να επαναληφθεί ότι οι εν λόγω διατάξεις τελούν υπό την επιφύλαξη των διατάξεων της Ένωσης για τις κρατικές ενισχύσεις, στον βαθμό που τα εν λόγω μέτρα συνεπάγονται κρατική ενίσχυση.

- (23) Όσον αφορά τις επιστροφές πληρωμών σε περίπτωση αφερεγγυότητας του διοργανωτή, η προθεσμία επιστροφής θα πρέπει να προσδιοριστεί περαιτέρω, σε 3 μήνες μετά την υποβολή από τον ταξιδιώτη των αναγκαίων εγγράφων για την εξέταση του αιτήματος. Είναι επίσης σκόπιμο να προβλεφθεί σε διάταξη ότι τα κράτη μέλη μπορούν να απαιτούν από τους πωλητές να λαμβάνουν προστασία κατά της αφερεγγυότητας επιπλέον των διοργανωτών.
- (24) Θα πρέπει να διευκρινιστεί ότι τα κεντρικά σημεία επαφής είναι υπεύθυνα για την ανταλλαγή πληροφοριών σχετικά με την προστασία κατά της αφερεγγυότητας και σχετικά ζητήματα, συμπεριλαμβανομένων τυχόν μηχανισμών για τη διασφάλιση της έγκαιρης επιστροφής χρημάτων για καταγγελλθείσες συμβάσεις οργανωμένου ταξιδιού.
- (25) Είναι σημαντικό οι ταξιδιώτες να ενημερώνονται δεόντως για τα δικαιώματά τους, να είναι σε θέση να κατανοούν τις πληροφορίες που τους παρέχονται και να έχουν πρόσβαση στις πληροφορίες αυτές όταν τις χρειάζονται. Ως εκ τούτου, θα πρέπει να γίνουν ορισμένες αλλαγές όσον αφορά τις απαιτήσεις προσυμβατικής ενημέρωσης, το περιεχόμενο της σύμβασης οργανωμένου ταξιδιού και τα έντυπα βασικών πληροφοριών που περιέχονται στα παραρτήματα I και II της οδηγίας (ΕΕ) 2015/2302. Για παράδειγμα, τα έντυπα βασικών πληροφοριών του παραρτήματος I θα πρέπει να προσδιορίζουν τον έμπορο που είναι υπεύθυνος για τις επιστροφές χρημάτων για τα ακυρωθέντα πακέτα. Το δικαίωμα καταγγελίας σύμβασης οργανωμένου ταξιδιού χωρίς καταβολή τέλους λόγω αναπόφευκτων και έκτακτων περιστάσεων θα πρέπει να παρουσιάζεται παράλληλα με τη δυνατότητα ακύρωσης πακέτου που υπόκειται σε τέλος ακύρωσης. Επιπλέον, οι διοργανωτές θα πρέπει να υποχρεούνται να προσθέτουν το έντυπο βασικών πληροφοριών στη σύμβαση, ώστε να είναι διαθέσιμο στους ταξιδιώτες μετά τη σύναψη της σύμβασης, μαζί με τα στοιχεία επικοινωνίας των σχετικών εμπόρων.
- (26) Επομένως, η οδηγία (ΕΕ) 2015/2302 θα πρέπει να τροποποιηθεί αναλόγως.
- (27) Δεδομένου ότι οι στόχοι της παρούσας οδηγίας, δηλαδή να συμβάλλει στην ορθή λειτουργία της εσωτερικής αγοράς σε σχέση με τα οργανωμένα ταξίδια και στην επίτευξη υψηλού και όσο το δυνατόν πιο ομοιόμορφου επιπέδου προστασίας των καταναλωτών στον τομέα αυτόν, δεν μπορούν να επιτευχθούν επαρκώς από τα κράτη μέλη, μπορούν όμως, λόγω της κλίμακας και των αποτελεσμάτων τους, να

επιτευχθούν καλύτερα σε επίπεδο Ένωσης, η Ένωση δύναται να λάβει μέτρα σύμφωνα με την αρχή της επικουρικότητας η οποία διατυπώνεται στο άρθρο 5 της Συνθήκης για την Ευρωπαϊκή Ένωση. Σύμφωνα με την αρχή της αναλογικότητας, όπως διατυπώνεται στο ίδιο άρθρο, η παρούσα οδηγία δεν υπερβαίνει τα αναγκαία όρια για την επίτευξη του στόχου αυτού.

(28) Η παρούσα οδηγία σέβεται τα θεμελιώδη δικαιώματα και τηρεί τις αρχές που αναγνωρίζονται στον Χάρτη των Θεμελιωδών Δικαιωμάτων της Ευρωπαϊκής Ένωσης. Η παρούσα οδηγία, ειδικότερα, σέβεται την επιχειρηματική ελευθερία που κατοχυρώνεται στο άρθρο 16 του Χάρτη, εξασφαλίζοντας παράλληλα υψηλό επίπεδο προστασίας των καταναλωτών στην Ένωση, σύμφωνα με το άρθρο 38 του Χάρτη.

(29) Η Επιτροπή θα πρέπει να υποβάλει στο Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο και το Συμβούλιο έκθεση για την εφαρμογή της παρούσας οδηγίας εντός 5 ετών από την έναρξη ισχύος της. Ενώ οι επιπτώσεις της παρούσας οδηγίας στις ταξιδιωτικές επιχειρήσεις, συμπεριλαμβανομένων των πολύ μικρών, μικρών και μεσαίων διοργανωτών έχουν αξιολογηθεί προσεκτικά, είναι σκόπιμο να ληφθούν υπόψη στην εν λόγω έκθεση οι επιπτώσεις της εφαρμογής της στους πολύ μικρούς, τους μικρούς και τους μεσαίους διοργανωτές. Εφόσον απαιτείται, η έκθεση θα πρέπει να συνοδεύεται από νομοθετικές προτάσεις,

ΕΞΕΔΩΣΑΝ ΤΗΝ ΠΑΡΟΥΣΑ ΟΔΗΓΙΑ:

Άρθρο 1

Τροποποιήσεις της οδηγίας (ΕΕ) 2015/2302

Η οδηγία (ΕΕ) 2015/2302 τροποποιείται ως εξής:

1) Το άρθρο 1 αντικαθίσταται από το ακόλουθο κείμενο:

«Άρθρο 1

Αντικείμενο

«Στόχος της παρούσας οδηγίας είναι να συμβάλλει στην ορθή λειτουργία της εσωτερικής αγοράς και στην επίτευξη υψηλού και όσο το δυνατόν ομοιόμορφου επιπέδου προστασίας των καταναλωτών με την προσέγγιση ορισμένων πτυχών των νομοθετικών, κανονιστικών και διοικητικών διατάξεων των κρατών μελών όσον αφορά τις συμβάσεις μεταξύ των ταξιδιωτών και των εμπόρων ταξιδιωτικών υπηρεσιών για τα οργανωμένα ταξίδια και τους συνδεδεμένους ταξιδιωτικούς διακανονισμούς, καθώς και ορισμένων πτυχών των συμβάσεων μεταξύ διοργανωτών πακέτων και παρόχων υπηρεσιών.»

2) Στο άρθρο 2, η παράγραφος 1 αντικαθίσταται από το ακόλουθο κείμενο:

«1. Η παρούσα οδηγία εφαρμόζεται στα πακέτα που προσφέρονται προς πώληση ή πωλούνται από εμπόρους σε ταξιδιώτες και στους συνδεδεμένους ταξιδιωτικούς διακανονισμούς από εμπόρους για ταξιδιώτες.

Εφαρμόζεται επίσης στα δικαιώματα επιστροφής χρημάτων των διοργανωτών, όπως ορίζονται στο άρθρο 3 σημείο 8), κατά των παρόχων ταξιδιωτικών υπηρεσιών σε περίπτωση ακύρωσης ή μη παροχής υπηρεσίας που αποτελεί μέρος οργανωμένου ταξιδιού.».

3) Το άρθρο 3 τροποποιείται ως εξής:

α) Το σημείο 2 αντικαθίσταται από το ακόλουθο κείμενο:

«2) ως «πακέτο» νοείται ο συνδυασμός τουλάχιστον δύο διαφορετικών ειδών ταξιδιωτικών υπηρεσιών, όπως ορίζονται στο σημείο 1), στο πλαίσιο του ίδιου ταξιδιού ή των ίδιων διακοπών, εάν:

- α) οι εν λόγω υπηρεσίες έχουν συνδυαστεί από έναν έμπορο, ακόμη και κατόπιν αιτήματος ή σύμφωνα με την επιλογή του ταξιδιώτη, πριν από τη σύναψη ενιαίας σύμβασης που περιλαμβάνει όλες τις εν λόγω υπηρεσίες· ή
- β) ανεξάρτητα από το αν συνάπτονται χωριστές συμβάσεις με παρόχους επιμέρους ταξιδιωτικών υπηρεσιών, οι υπηρεσίες αυτές:

- i) αγοράζονται από ένα μόνο σημείο πώλησης και

- έχουν επιλεγεί πριν ο ταξιδιώτης συμφωνήσει να πληρώσει, ή

- οι κρατήσεις για άλλα είδη ταξιδιωτικών υπηρεσιών πραγματοποιούνται εντός 3 ωρών αφότου ο ταξιδιώτης συμφώνησε να πληρώσει για την πρώτη ταξιδιωτική υπηρεσία, ή

- οι κρατήσεις για άλλα είδη ταξιδιωτικών υπηρεσιών πραγματοποιούνται εντός 24 ωρών αφότου ο ταξιδιώτης συμφώνησε να πληρώσει για την πρώτη ταξιδιωτική υπηρεσία και εάν, προτού ο ταξιδιώτης συμφωνήσει να πληρώσει για την πρώτη ταξιδιωτική υπηρεσία, ο έμπορος κάλεσε τον ταξιδιώτη να κάνει στη συνέχεια κράτηση για ένα ή περισσότερα πρόσθετα είδη ταξιδιωτικών υπηρεσιών, ή

- ii) προσφέρονται, πωλούνται ή πληρώνονται σε τιμή όπου συνυπολογίζονται όλες οι εν λόγω υπηρεσίες ή σε μία συνολική τιμή, ανεξάρτητα από τυχόν χωριστή τιμολόγηση, ή

- iii) διαφημίζονται ή πωλούνται με τον όρο «πακέτο» ή με παρεμφερή όρο, ή

- iv) συνδυάζονται μετά τη σύναψη σύμβασης με την οποία ένας έμπορος προσφέρει το δικαίωμα στον ταξιδιώτη να επιλέξει μεταξύ διαφόρων τύπων ταξιδιωτικών υπηρεσιών, ή

- v) αγοράζονται από χωριστούς εμπόρους μέσω συνδεδεμένων διαδικασιών κράτησης στο διαδίκτυο όπου το όνομα, τα στοιχεία πληρωμής, η διεύθυνση ηλεκτρονικού ταχυδρομείου ή τα λοιπά δεδομένα προσωπικού χαρακτήρα του ταξιδιώτη διαβιβάζονται

από τον έμπορο με τον οποίο συνάπτεται η πρώτη σύμβαση σε άλλον έμπορο ή άλλους εμπόρους.

Ο συνδυασμός ταξιδιωτικών υπηρεσιών όπου μόνο ένα είδος ταξιδιωτικής υπηρεσίας, όπως αναφέρεται στο σημείο 1) στοιχείο α), β) ή γ), συνδυάζεται με μία ή περισσότερες τουριστικές υπηρεσίες, όπως αναφέρεται στο σημείο 1) στοιχείο δ), δεν αποτελεί πακέτο εφόσον οι τελευταίες αυτές υπηρεσίες:

α) δεν αντιπροσωπεύουν τουλάχιστον το 25% της αξίας του συνδυασμού και δεν διαφημίζονται ούτε με άλλον τρόπο αποτελούν βασικό χαρακτηριστικό του συνδυασμού· ή

β) επιλέγονται και αγοράζονται μόνον αφού έχει αρχίσει η εκτέλεση ταξιδιωτικής υπηρεσίας κατά την έννοια του σημείου 1) στοιχείο α), β) ή γ)».

β) Το σημείο 5 αντικαθίσταται από το ακόλουθο κείμενο:

«5) ως «συνδεδεμένος ταξιδιωτικός διακανονισμός» νοείται ο συνδυασμός διαφορετικών ειδών ταξιδιωτικών υπηρεσιών που δεν εμπίπτει στον ορισμό του πακέτου του σημείου 2), όταν ο έμπορος ο οποίος είναι συμβαλλόμενο μέρος σε σύμβαση για την παροχή ταξιδιωτικής υπηρεσίας και λαμβάνει πληρωμές από τον ταξιδιώτη ή για λογαριασμό του καλεί τον ταξιδιώτη να προβεί σε κράτηση πρόσθετου τύπου ταξιδιωτικής υπηρεσίας από άλλον έμπορο στο πλαίσιο του ίδιου ταξιδιού ή των ίδιων διακοπών, και όταν συνάπτεται σύμβαση για την παροχή πρόσθετης ταξιδιωτικής υπηρεσίας το αργότερο 24 ώρες μετά την επιβεβαίωση της κράτησης της πρώτης σύμβασης.»

4) Στο άρθρο 5, η παράγραφος 1 τροποποιείται ως εξής:

α) το στοιχείο δ) αντικαθίσταται από το ακόλουθο κείμενο:

«δ) τους τρόπους πληρωμής, περιλαμβανομένου οποιουδήποτε ποσού ή ποσοστού της τιμής που πρέπει να καταβληθεί ως προκαταβολή και του χρόνου πληρωμής του υπολοίπου, σύμφωνα με το άρθρο 5α, ή τις χρηματοοικονομικές εγγυήσεις που πρέπει να καταβληθούν ή να παρασχεθούν από τον ταξιδιώτη·»

β) το στοιχείο ζ) αντικαθίσταται από το ακόλουθο κείμενο:

«ενημέρωση σχετικά με τη δυνατότητα του ταξιδιώτη να καταγγείλει τη σύμβαση ανά πάσα στιγμή πριν από την έναρξη του πακέτου έναντι κατάλληλης και δικαιολογήσιμης χρέωσης καταγγελίας ή, κατά περίπτωση, της τυποποιημένης χρέωσης καταγγελίας που ζητείται από τον διοργανωτή, σύμφωνα με το άρθρο 12 παράγραφος 1, και σχετικά με τη δυνατότητα του ταξιδιώτη να καταγγείλει τη σύμβαση οργανωμένου ταξιδιού χωρίς την καταβολή οποιασδήποτε χρέωσης καταγγελίας λόγω αναπόφευκτων και έκτακτων περιστάσεων, σύμφωνα με το άρθρο 12 παράγραφος 2·».

- 5) Προστίθεται το ακόλουθο άρθρο 5α:

«Άρθρο 5α

Πληρωμές

Τα κράτη μέλη διασφαλίζουν ότι, εκτός από τα πακέτα που ορίζονται στο άρθρο 3 σημείο 2) στοιχείο β) σημείο iv) και τα πακέτα για τα οποία έχει γίνει κράτηση λιγότερο από 28 ημέρες πριν από την έναρξη του πακέτου, ο διοργανωτής ή, κατά περίπτωση, ο πωλητής δεν ζητούν προκαταβολές που υπερβαίνουν το 25 % της συνολικής τιμής του πακέτου και δεν ζητούν την πληρωμή του υπολοίπου νωρίτερα από 28 ημέρες πριν από την έναρξη του πακέτου. Ο διοργανωτής ή, κατά περίπτωση, ο πωλητής μπορούν να ζητούν υψηλότερες προκαταβολές όταν αυτό είναι αναγκαίο για τη διασφάλιση της οργάνωσης και της εκτέλεσης του πακέτου. *Οι προκαταβολές μπορούν να καλύπτουν προκαταβολές σε παρόχους υπηρεσιών που περιλαμβάνονται στο πακέτο και δαπάνες στις οποίες υποβάλλεται ο διοργανωτής ή, κατά περίπτωση, ο πωλητής, ειδικά σε σχέση με την οργάνωση και την εκτέλεση του πακέτου, εφόσον είναι αναγκαία η κάλυψη των εν λόγω δαπανών κατά τον χρόνο της κράτησης.»*

- 6) Το άρθρο 7 τροποποιείται ως εξής:

- α) Στην παράγραφο 2, το στοιχείο β) αντικαθίσταται από το ακόλουθο κείμενο:

«β) ενημέρωση:

- i) για το ότι ο διοργανωτής είναι υπεύθυνος για την ορθή εκτέλεση του συνόλου των προβλεπόμενων ταξιδιωτικών υπηρεσιών που περιλαμβάνονται στη σύμβαση σύμφωνα με το άρθρο 13, για τυχόν επιστροφές χρημάτων λόγω καταγγελίας ή τροποποίησης της σύμβασης, και για την παροχή βοήθειας σε περίπτωση που ο ταξιδιώτης αντιμετωπίζει πρόβλημα σύμφωνα με το άρθρο 16·
- ii) κατά περίπτωση, για το ότι ο ταξιδιώτης μπορεί επίσης να επικοινωνήσει με τον διοργανωτή μέσω του πωλητή.»

- β) Προστίθεται η ακόλουθη παράγραφος 2α:

«2α. Στη σύμβαση επισυνάπτεται το σχετικό έντυπο πληροφοριών που παρατίθεται στο παράρτημα I. Η σύμβαση περιέχει σαφή παραπομπή στο εν λόγω έντυπο πληροφοριών.»

- 7) Το άρθρο 12 τροποποιείται ως εξής:

- α) Η παράγραφος 2 αντικαθίσταται από το ακόλουθο κείμενο:

«2. Με την επιφύλαξη της παραγράφου 1, ο ταξιδιώτης έχει το δικαίωμα να καταγγείλει τη σύμβαση οργανωμένου ταξιδιού πριν από την έναρξη του πακέτου χωρίς την καταβολή οποιασδήποτε χρέωσης καταγγελίας σε περίπτωση αναπόφευκτων και έκτακτων περιστάσεων στον ταξιδιωτικό προορισμό ή πολύ κοντά σε αυτόν, στον τόπο διαμονής ή αναχώρησης του ταξιδιώτη, ή οι οποίες επηρεάζουν το ταξίδι προς τον προορισμό, εφόσον οι περιστάσεις αυτές επηρεάζουν σημαντικά την εκτέλεση του πακέτου. Ο

ταξιδιώτης δύναται να καταγγείλει τη σύμβαση εάν μπορεί εύλογα να αναμένεται ότι η εκτέλεσή της σύμβασης οργανωμένου ταξιδιού θα επηρεαστεί σημαντικά από αναπόφευκτες και έκτακτες περιστάσεις. Σε περίπτωση καταγγελίας της σύμβασης οργανωμένου ταξιδιού σύμφωνα με την παρούσα παράγραφο, ο ταξιδιώτης δικαιούται την πλήρη επιστροφή όλων των ποσών που κατέβαλε για το πακέτο, αλλά δεν δικαιούται πρόσθετη αποζημίωση.».

β) Προστίθεται η ακόλουθη παράγραφος 3α:

«3α. Οι επίσημες οδηγίες κατά του ταξιδιού προς συγκεκριμένο προορισμό που εκδίδονται από τις αρχές του κράτους μέλους αναχώρησης ή διαμονής του ταξιδιώτη ή της χώρας προορισμού, ή το γεγονός ότι οι ταξιδιώτες θα υπόκεινται σε σοβαρούς περιορισμούς στον ταξιδιωτικό προορισμό ή στο κράτος μέλος διαμονής ή αναχώρησης μετά την επιστροφή τους από το ταξίδι ή τις διακοπές, αποτελούν σημαντικά στοιχεία που πρέπει να λαμβάνονται υπόψη κατά την αξιολόγηση του κατά πόσον δικαιολογείται η καταγγελία της σύμβασης βάσει της παραγράφου 2 και της παραγράφου 3 στοιχείο β).».

γ) Η παράγραφος 4 αντικαθίσταται από το ακόλουθο κείμενο:

«4. Ο διοργανωτής πραγματοποιεί τις επιστροφές που απαιτούνται σύμφωνα με τις παραγράφους 2 και 3 ή, σε ό,τι αφορά την παράγραφο 1, επιστρέφει κάθε ποσό που έχει καταβληθεί από τον ταξιδιώτη ή για λογαριασμό του για το πακέτο μείον την κατάλληλη και δικαιολογήσιμη χρέωση καταγγελίας. Ο διοργανωτής προβαίνει στις επιστροφές των εν λόγω ποσών στον ταξιδιώτη χωρίς αδικαιολόγητη καθυστέρηση και, σε κάθε περίπτωση, το αργότερο εντός 14 ημερών από την καταγγελία της σύμβασης οργανωμένου ταξιδιού, ανεξάρτητα από το αν ο ταξιδιώτης ζητεί ρητά την επιστροφή των χρημάτων.

Όταν τα κράτη μέλη θεσπίζουν ή διατηρούν μηχανισμούς που αποσκοπούν να διασφαλίζουν ότι οι επιστροφές χρημάτων στους ταξιδιώτες πραγματοποιούνται εντός της προθεσμίας του πρώτου εδαφίου, μετά την καταγγελία των συμβάσεων οργανωμένου ταξιδιού σύμφωνα με τις παραγράφους 2 και 3, ενημερώνουν την Επιτροπή και τα κεντρικά σημεία επαφής των άλλων κρατών μελών, που προβλέπονται στο άρθρο 18 παράγραφος 2, σχετικά με τους εν λόγω μηχανισμούς. Οποιαδήποτε συγχρηματοδότηση τέτοιων μηχανισμών από τα κράτη μέλη είναι δυνατή μόνο σε εξαιρετικές και δεόντως δικαιολογημένες περιστάσεις και τελεί υπό την αίρεση της έγκρισής της βάσει των διατάξεων της Ένωσης για τις κρατικές ενισχύσεις.».

8) Προστίθεται το ακόλουθο άρθρο 12α:

«Άρθρο 12α

Κουπόνια

1. Τα κράτη μέλη διασφαλίζουν ότι, σε περίπτωση καταγγελίας σύμβασης σύμφωνα με τα άρθρα 10, 11 ή 12, ο διοργανωτής μπορεί να δώσει στον ταξιδιώτη την επιλογή να αποδεχθεί κουπόνι που μπορεί να χρησιμοποιηθεί για μελλοντικό πακέτο αντί επιστροφής χρημάτων.

2. Προτού ο ταξιδιώτης αποδεχθεί το κουπόνι, ο διοργανωτής ενημερώνει τον ταξιδιώτη εγγράφως, σαφώς και εμφανώς σχετικά με:

α) το γεγονός ότι ο ταξιδιώτης δικαιούται επιστροφή χρημάτων εντός 14 ημερών και δεν υποχρεούται να αποδεχθεί το κουπόνι,

β) την περίοδο ισχύος του κουπονιού και τα δικαιώματα των ταξιδιωτών σε σχέση με τα κουπόνια, όπως κατοχυρώνονται στο παρόν άρθρο.

3. Η αξία του προσφερόμενου κουπονιού αντιστοιχεί τουλάχιστον στο ποσό των χρημάτων που δικαιούται ο ταξιδιώτης να του επιστραφούν. Ο διοργανωτής μπορεί να προσφέρει κουπόνι υψηλότερου ποσού.

4. Οι ταξιδιώτες χάνουν το δικαίωμά τους σε επιστροφή χρημάτων κατά τη διάρκεια της περιόδου ισχύος του κουπονιού, μόνον εάν αποδεχθούν το κουπόνι αντί της επιστροφής χρημάτων ρητώς και εγγράφως. Τα μέρη μπορούν ανά πάσα στιγμή να συμφωνήσουν την πλήρη επιστροφή χρημάτων πριν από την εξόφληση ή τη λήξη ισχύος του κουπονιού.

5. Τα κουπόνια έχουν μέγιστη περίοδο ισχύος 12 μηνών από την ημέρα κατά την οποία ο ταξιδιώτης αποδέχεται το κουπόνι σύμφωνα με την παράγραφο 4. Η προθεσμία αυτή μπορεί να παραταθεί άπαξ για μέγιστο διάστημα 12 μηνών με τη ρητή και έγγραφη συμφωνία αμφοτέρων των μερών.

7. Εάν το κουπόνι δεν εξοφληθεί εντός της περιόδου ισχύος του, ο διοργανωτής επιστρέφει το ποσό που ορίζεται στο κουπόνι το συντομότερο δυνατόν και το αργότερο εντός 14 ημερών από τη λήξη της περιόδου ισχύος του, χωρίς να απαιτείται προηγούμενο αίτημα του ταξιδιώτη.

8. Τα κουπόνια είναι μεταβιβάσιμα σε άλλον ταξιδιώτη χωρίς πρόσθετο κόστος.

9. Τα κουπόνια καλύπτονται από προστασία κατά της αφερεγγυότητας που πρέπει να ρυθμιστεί από τον διοργανωτή σύμφωνα με το άρθρο 17 μέχρι του ποσού των πληρωμών που έχει λάβει από τον ταξιδιώτη.».

9) Το άρθρο 17 αντικαθίσταται από το ακόλουθο κείμενο:

«Άρθρο 17

Αποτελεσματικότητα και πεδίο εφαρμογής της προστασίας κατά της αφερεγγυότητας

1. Τα κράτη μέλη διασφαλίζουν ότι οι διοργανωτές που είναι εγκατεστημένοι στο έδαφός τους παρέχουν εγγύηση για την επιστροφή του συνόλου των ποσών που έχουν καταβληθεί από τους ταξιδιώτες ή για λογαριασμό τους, σε περίπτωση αφερεγγυότητας των διοργανωτών. Εδώ περιλαμβάνεται η προστασία των πληρωμών που πραγματοποιούνται όταν το πακέτο δεν εκτελείται εν όλω ή εν μέρει λόγω αφερεγγυότητας του διοργανωτή ή όταν ο ταξιδιώτης είχε δικαίωμα επιστροφής χρημάτων ή είχε λάβει κουπόνι από τον διοργανωτή πριν από την αφερεγγυότητά του. Στην περίπτωση των κουπονιών, η εγγύηση περιορίζεται στο ποσό των πληρωμών που κατέβαλε ο ταξιδιώτης. Εφόσον το ταξίδι της επιστροφής περιλαμβάνεται στη σύμβαση οργανωμένου

ταξιδιού, οι διοργανωτές παρέχουν επίσης εγγύηση για τον επαναπατρισμό του ταξιδιώτη. Μπορεί να προσφέρεται η δυνατότητα συνέχισης του πακέτου.

Οι διοργανωτές οι οποίοι δεν είναι εγκατεστημένοι σε κράτος μέλος και πωλούν ή προσφέρουν προς πώληση πακέτα σε κράτος μέλος ή οι οποίοι κατευθύνουν με οποιοδήποτε μέσο τέτοιες δραστηριότητες προς ένα κράτος μέλος υποχρεούνται να παρέχουν εγγύηση σύμφωνα με τη νομοθεσία του εν λόγω κράτους μέλους.

2. Η εγγύηση της παραγράφου 1 είναι αποτελεσματική και καλύπτει τις ευλόγως προβλέψιμες δαπάνες. Καλύπτει τα ποσά των πληρωμών που καταβλήθηκαν από τους ταξιδιώτες ή για λογαριασμό τους αναφορικά με πακέτα, λαμβανομένης υπόψη της διάρκειας της περιόδου μεταξύ της είσπραξης τυχόν πληρωμών και της ολοκλήρωσης των πακέτων καθώς και του εκτιμώμενου κόστους των επαναπατρισμών σε περίπτωση αφερεγγυότητας του διοργανωτή. Η εγγύηση είναι επαρκής για την κάλυψη των εξόδων επιστροφής χρημάτων και, κατά περίπτωση, επαναπατρισμού και κουπονιών, ανά πάσα στιγμή. Η κάλυψη λαμβάνει υπόψη τις περιόδους κατά τις οποίες οι διοργανωτές έχουν στην κατοχή τους τα υψηλότερα ποσά πληρωμών και τυχόν μεταβολές στον όγκο των πωλήσεων των πακέτων.
3. Για να διασφαλιστεί η αποτελεσματικότητα της προστασίας κατά της αφερεγγυότητας, τα κράτη μέλη εποπτεύουν τις ρυθμίσεις προστασίας κατά της αφερεγγυότητας των διοργανωτών που είναι εγκατεστημένοι στο έδαφός τους, παρακολουθούν την αγορά παροχής προστασίας κατά της αφερεγγυότητας και μπορούν, εφόσον απαιτείται, να απαιτούν δεύτερο επίπεδο προστασίας. Οποιαδήποτε συγχρηματοδότηση από τα κράτη μέλη είναι δυνατή μόνο σε εξαιρετικές και δεόντως δικαιολογημένες περιστάσεις και τελεί υπό την αίρεση της έγκρισής της βάσει των διατάξεων της Ένωσης για τις κρατικές ενισχύσεις.
4. Οι ταξιδιώτες ωφελούνται από την προστασία κατά της αφερεγγυότητας του διοργανωτή ανεξάρτητα από τον τόπο κατοικίας τους, τον τόπο αναχώρησης ή τον τόπο πώλησης του πακέτου, καθώς και ανεξάρτητα από το κράτος μέλος στο οποίο βρίσκεται η οντότητα που παρέχει την προστασία κατά της αφερεγγυότητας.
5. Όταν η εκτέλεση του πακέτου επηρεάζεται από την αφερεγγυότητα του διοργανωτή, η εγγύηση ενεργοποιείται χωρίς επιβάρυνση για να διασφαλιστούν οι επαναπατρισμοί και, εφόσον είναι αναγκαίο, για τη χρηματοδότηση της διαμονής πριν από τον επαναπατρισμό.
6. Η επιστροφή των ποσών που επηρεάζονται από την αφερεγγυότητα του διοργανωτή πραγματοποιείται χωρίς αδικαιολόγητη καθυστέρηση μετά από αίτηση του ταξιδιώτη και το αργότερο εντός τριών μηνών από την υποβολή εκ μέρους του τελευταίου των αναγκαίων εγγράφων για την εξέταση της αίτησης.
7. Τα κράτη μέλη μπορούν να απαιτούν από τους πωλητές να λαμβάνουν προστασία κατά της αφερεγγυότητας επιπλέον των διοργανωτών, ανεξάρτητα από το άρθρο 13 παράγραφος 1 δεύτερο εδάφιο, όταν αυτό δικαιολογείται από τις πληρωμές που λαμβάνουν οι πωλητές.».

- 10) Στο άρθρο 18, η παράγραφος 2 αντικαθίσταται από το ακόλουθο κείμενο:

«2. Τα κράτη μέλη ορίζουν κεντρικά σημεία επαφής για τη διευκόλυνση της διοικητικής συνεργασίας και της εποπτείας των διοργανωτών που δραστηριοποιούνται σε διαφορετικά κράτη μέλη και για την ανταλλαγή πληροφοριών σχετικά με την προστασία κατά της αφερεγγυότητας και τυχόν μηχανισμούς που έχουν θεσπιστεί για τη διασφάλιση της αποτελεσματικότητας των επιστροφών χρημάτων για καταγγεληθείσες συμβάσεις οργανωμένου ταξιδιού. Τα κράτη μέλη κοινοποιούν τα στοιχεία επικοινωνίας των εν λόγω σημείων επαφής σε όλα τα άλλα κράτη μέλη και στην Επιτροπή.».

- 11) Το άρθρο 19 αντικαθίσταται από το ακόλουθο κείμενο:

«Άρθρο 19

Απαιτήσεις σχετικά με την προστασία κατά της αφερεγγυότητας και την παροχή πληροφοριών για τους συνδεδεμένους ταξιδιωτικούς διακανονισμούς

1. Για τους συνδεδεμένους ταξιδιωτικούς διακανονισμούς, όπως ορίζονται στο άρθρο 3 σημείο 5, τα κράτη μέλη διασφαλίζουν ότι οι έμποροι που καλούν τους ταξιδιώτες να συνάψουν σύμβαση για διαφορετικό είδος ταξιδιωτικής υπηρεσίας παρέχουν εγγύηση για την επιστροφή όλων των πληρωμών που λαμβάνουν από τους ταξιδιώτες. Αν οι εν λόγω έμποροι είναι εκείνοι που ευθύνονται για το ταξίδι της επιστροφής του ταξιδιώτη, η εγγύηση θα πρέπει επίσης να καλύπτει τον επαναπατρισμό του ταξιδιώτη. Το άρθρο 17 παράγραφος 1 δεύτερο εδάφιο, το άρθρο 17 παράγραφοι 2 έως 6 και το άρθρο 18 εφαρμόζονται αναλόγως.

2. Ο έμπορος, όταν καλεί τον ταξιδιώτη να συνάψει σύμβαση για διαφορετικό είδος ταξιδιωτικής υπηρεσίας, ακόμη και όταν δεν είναι εγκατεστημένος σε κράτος μέλος αλλά κατευθύνει με οιοδήποτε μέσο τέτοιες δραστηριότητες προς κράτος μέλος, παρέχει στον ταξιδιώτη το σχετικό έντυπο γενικών πληροφοριών που παρατίθεται στο παράρτημα II, συμπληρωμένο κατά περίπτωση. Το έντυπο παρέχεται με σαφή και εμφανή τρόπο.

3. Σε περίπτωση που οι έμποροι δεν συμμορφώνονται με τις απαιτήσεις των παραγράφων 1 και 2 του παρόντος άρθρου, ισχύουν τα δικαιώματα και οι υποχρεώσεις που προβλέπονται στα άρθρα 9 και 12, καθώς και στο κεφάλαιο IV, σε σχέση με τις ταξιδιωτικές υπηρεσίες που περιλαμβάνονται στον συνδεδεμένο ταξιδιωτικό διακανονισμό.

4. Όταν συνάπτεται συνδεδεμένος ταξιδιωτικός διακανονισμός, ο έμπορος που συνάπτει σύμβαση για διαφορετικό είδος ταξιδιωτικής υπηρεσίας ενημερώνει σχετικά τον έμπορο ο οποίος κάλεσε τον ταξιδιώτη να συνάψει την εν λόγω σύμβαση.».

- 12) Το άρθρο 22 αντικαθίσταται από το ακόλουθο κείμενο:

«Άρθρο 22

Δικαίωμα αποκατάστασης και επιστροφής χρημάτων των διοργανωτών

1) Σε περίπτωση που ο διοργανωτής ή, σύμφωνα με το άρθρο 13 παράγραφος 1 δεύτερο εδάφιο ή το άρθρο 20, ο πωλητής καταβάλει αποζημίωση, παράσχει μείωση των τιμών ή εκπληρώσει τις λοιπές υποχρεώσεις που του επιβάλλονται από την παρούσα οδηγία, τα κράτη μέλη διασφαλίζουν ότι ο διοργανωτής ή ο πωλητής έχει το δικαίωμα αποκατάστασης από τυχόν τρίτους που συνέβαλαν στο συμβάν από το οποίο προέκυψε η ανάγκη αποζημίωσης, μείωσης των τιμών ή άλλες υποχρεώσεις.

2) Τα κράτη μέλη διασφαλίζουν ότι, όταν ένας πάροχος υπηρεσιών ακυρώνει υπηρεσία που αποτελεί μέρος πακέτου ή δεν την παρέχει, ο εν λόγω πάροχος υπηρεσιών επιστρέφει στον διοργανωτή όλα τα ποσά που κατέβαλε ο διοργανωτής για την υπηρεσία εντός 7 ημερών. Η προθεσμία των 7 ημερών αρχίζει την επομένη της ακύρωσης της υπηρεσίας ή την ημέρα κατά την οποία έπρεπε να παρασχεθεί η υπηρεσία, ανάλογα με το ποια ημερομηνία είναι προγενέστερη.».

13) Το παράρτημα I αντικαθίσταται από το κείμενο του παραρτήματος I της παρούσας οδηγίας.

14) Το παράρτημα II αντικαθίσταται από το κείμενο του παραρτήματος II της παρούσας οδηγίας.

Άρθρο 2

Υποβολή έκθεσης από την Επιτροπή και επανεξέταση

Το αργότερο έως τις [5 έτη από την έναρξη ισχύος της παρούσας οδηγίας], η Επιτροπή υποβάλλει έκθεση στο Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο και το Συμβούλιο για την εφαρμογή της παρούσας οδηγίας. Η έκθεση αυτή θα λαμβάνει επίσης υπόψη τον αντίκτυπο στους πολύ μικρούς, μικρούς και μεσαίους διοργανωτές.

Η έκθεση συνοδεύεται, όπου είναι αναγκαίο, από νομοθετικές προτάσεις.

Άρθρο 3

Μεταφορά στο εθνικό δίκαιο

1. Τα κράτη μέλη θεσπίζουν και δημοσιεύουν, το αργότερο έως τις [18 μήνες από την έναρξη ισχύος της οδηγίας], τις αναγκαίες νομοθετικές, κανονιστικές και διοικητικές διατάξεις για να συμμορφωθούν με την παρούσα οδηγία. Ανακοινώνουν αμέσως στην Επιτροπή το κείμενο των εν λόγω διατάξεων.

Εφαρμόζουν τις διατάξεις αυτές από τις [6 μήνες από τη λήξη της προθεσμίας μεταφοράς στο εθνικό δίκαιο].

Οι διατάξεις αυτές, όταν θεσπίζονται από τα κράτη μέλη, περιέχουν αναφορά στην παρούσα οδηγία ή συνοδεύονται από την αναφορά αυτή κατά την επίσημη δημοσίευσή τους. Ο τρόπος της αναφοράς αποφασίζεται από τα κράτη μέλη.

2. Τα κράτη μέλη ανακοινώνουν στην Επιτροπή το κείμενο των ουσιωδών διατάξεων εθνικού δικαίου τις οποίες θεσπίζουν στον τομέα που διέπεται από την παρούσα οδηγία.

Άρθρο 4

Έναρξη ισχύος

Η παρούσα οδηγία αρχίζει να ισχύει την εικοστή ημέρα από τη δημοσίευσή της στην *Επίσημη Εφημερίδα της Ευρωπαϊκής Ένωσης*.

Άρθρο 5

Αποδέκτες

Η παρούσα οδηγία απευθύνεται στα κράτη μέλη.

Βρυξέλλες,

*Για το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο
Η Πρόεδρος*

*Για το Συμβούλιο
Η Πρόεδρος*